

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 900.

Abonnementsprijs per jaar: f 2.50
 Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 4.—
 Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 0.05
 Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:
 Per vakje . . . . . f 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Vervolg Jaarverslag. — Uit de O.-I. Mail. — Van den Britschen Ontdekkingsstocht in Nederl. Nieuw-Guinea. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Feuilleton. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officieele Berichten. — Ledenlijst.

Jaarverslag aangaande den staat der Vereeniging „Oost en West” en hare verrichtingen gedurende het jaar 1910.

IV.

Werkzaamheid der Commissies.

a. Commissie tot verspreiding van populaire kennis omtrent Ned. Oost- en West-Indië.

1e. Het werkje „Onze West”.

Deze Commissie, kortweg de Propaganda-Commissie geheeten; kon in dit verslagjaar, in aansluiting met de twee vroeger uitgegeven werkjes over Onze Oost, het werkje Onze West uitgeven.

Werden die beide vroegere werkjes voor gemeenschappelijke rekening met de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen uitgegeven, voor 't werkje Onze West kon ten deze met die Maatschappij geen overeenstemming worden verkregen en had de uitgave daarom ditmaal plaats alleen voor rekening van onze Vereeniging.

Het doel hetwelk met die uitgave werd beoogd, was thans een kijkje te geven op onze bezittingen in Amerika aan de velen, die of daaromtrent geen, of wel een uit hier en daar opgevangene losse verhalen, onsamenhangend bericht hadden.

Het woord werd daarbij gegeven aan Reman Iruus, voor zoover betreft de kolonie Suriname en aan den heer M. Victor Zwijzen, Oud-Rector van het Colegio Santo Toma's met betrekking tot de kolonie Curaçao, beiden personen, die door een langdurig werkzaam leven in de Ned.-W.-Indische koloniën recht hadden hun stem te doen gelden. De oplaag bedroeg 3000 exemplaren.

In beginsel was aangenomen het werkje kosteloos te verstrekken op de scholen, waarvoor de hulp van Z. Exc. den Minister van Koloniën werd ingeroepen, en welke ons, bij schrijven van dien departementschef van 23 Augustus 1910 No. 2, Afd. B, bereidwillig werd verleend; waarvoor hier openlijk de dank der Vereeniging wordt betuigd. Op deze wijze werden 500 exemplaren verspreid.

Eveneens werden aan tal van autoriteiten, instellingen en lichamen kosteloos exemplaren toegezonden.

Dat het bezit van het werkje, hetwelk tegen den prijs van f 0.25 *) per exemplaar, in den handel verkrijgbaar is, op prijs werd gesteld, moge o.m. hieruit blijken, dat het, behalve in de bibliotheken der Hoogere Burgerscholen enz., ook in die der Openbare Scholen werd geplaatst, waarvoor van de zijde van verschillende gemeentebesturen in ons land aanvragen om verstrekking binnen kwamen.

Het werkje werd in de Pers gunstig beoordeeld.

2e. Schoolversiering.

Het Hoofdbestuur der Vereeniging van leeraren en leeraren bij het Middelbaar Onderwijs in Ned-

Indië had aan eene Commissie opgedragen een plan te beramen voor versiering der scholen. Die commissie heeft dit plan in een uitvoerig verslag uiteengezet en daarbij tevens den weg aangewezen, die — naar hare meening — moest leiden tot opwekking en ontwikkeling voor het schoone. Het werd over het algemeen in Indië met belangstelling ontvangen, en van verschillende zijden mocht de Commissie betuigingen van instemming met hare denkbeelden ontvangen, zoodat het zich laat aanzien, dat de uitwerking van het voorgedragen plan niet lang op zich zal laten wachten.

De Commissie zou o.a. wenschen, dat elke school zich eene collectie plaatwerken verschafte, en dat, om steeds over voldoende nieuw materiaal te kunnen beschikken, zonder de schoolcollecties te veel uit te breiden, de Hoogere Burgerscholen in Ned.-Indië voortdurend het materiaal onder elkander wisselden en dat voorts samenwerking werd gezocht met scholen of vereenigingen in Nederland. Doch om die samenwerking mogelijk te maken, dienden Nederland en Ned.-Indië tot elkander te worden gebracht, voor welk doel het Dag. Best. onzer Vereeniging zijne medewerking verleende, in den vorm van een artikel, hetwelk in Het Koloniaal Weekblad van 19 Mei 1910 No. 20 werd geplaatst, en dat tot strekking had bekendheid te geven aan het bestaan der Commissie voor schoolversiering in Indië en aan haar streven. Om overigens te kunnen beoordeelen, hoe verder ten deze met vrucht kon worden gehandeld, werd per brief van 24 Mei 1910 aan tal van Vereenigingen en personen, die op het gebied in kwestie reeds werkzaam waren of in dat onderwerp bijzonder belang stelden, nadere inlichtingen gevraagd en mededeeling verzocht van hetgeen door hen ten deze werd verricht of nagestreefd, en op welke wijze aan den wensch van Indië ware gehoor te geven. Van verschillende zijden, en in de eerste plaats van de Nederl. Vereeniging „Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs, afdeling 's-Gravenhage, is aan ons verzoek gevolg gegeven, en stelt de Propaganda-Commissie zich voor, om rekening houdende met de gegeven wenken, welke met erkentelijkheid werden aanvaard, zooveel mogelijk aan de wenschen uit Indië tegemoet te komen.

b. De Commissie tot bevordering der Ned. Oost- en West-Indische Nijverheid, Kunstnijverheid en Huisvlijt. (Nijverheids-Commissie).

1e. Huisvlijt-Tentoonstelling te Scheveningen.

Deze Commissie gaf dit jaar een blijk van groote werkzaamheid op de Nationale Tentoonstelling van Huisvlijt tot stand te brengen, om een algemeen middags ten 2 ure, in het Tentoonstellingsgebouw te Scheveningen werd geopend.

Sedert een paar jaar rees bij het Hoofdbestuur van den Volksbond tegen Drankmisbruik de gelukkige gedachte een Nationale Tentoonstelling van Huisvlijt tot stand te brengen, om een algemeen overzicht te geven van wat er op dit gebied en door den invloed daarvan reeds bereikt was in de verschillende provinciën van Nederland, waar, door de plaatselijke afdelingen van den Bond, al veel aan de bevordering der handvlijt was gedaan en meermalen goedgeslaagde tentoonstellingen werden gehouden. Genoemd Hoofdbestuur heeft bij het opmaken van dat plan ook aan „Tropisch Nederland” gedacht, doch jammer was het, dat men eerst op het einde van het jaar 1909 op de gedachte kwam, de hulp onzer Vereeniging in te roepen tot het verkrijgen van inzendingen uit de Koloniën. Toen was, de

afstanden in aanmerking genomen, de tijd veel te kort om alles te kunnen verzamelen, ten einde een volledig overzicht te geven van de beteekenis — ook voor de toekomst der huisvlijt in Nederlandsch-Oost- en West-Indië. Toch vond de vereeniging in het verzoek van het Hoofdbestuur van den Volksbond aanleiding de leden harer Nijverheids-Commissie en eenige andere leden van „Oost en West” uit te noodigen om een Koloniale afdeling der Huisvlijt-Tentoonstelling samen te stellen.

Dit Comité bestond uit de dames en heeren: L. J. C. van Es, Voorzitter; Mevrouw N. Van Zuylen—Tromp, Onder-Voorzitter; Mevrouw J. Zilcken—Van Baak, Secretaresse; A. Charlouis, Penningmeester; Mevrouw C. A. Rose—Molewater; Dr. H. van Cappelle; H. R. du Mosch; H. van der Mandere; Raden Mas Noto Soeroto, waarbij zich later nog aansloten: Mejufvr. L. Charlouis; G. J. Bles; H. A. Maas Geesteranus; A. J. Knaap; J. Tideman en D. van Hinloopen Labberton.

Het is aan deze Commissie, waaraan hier openlijk hulde en dank wordt gebracht, mogen gelukken vooral uit onze groote O.-I. eilanden en koloniën in Amerika en aangevuld met voorwerpen uit de doorlopende tentoonstelling met verkoop van Ind. kunstnijverheid, **Bocatan**, Heulstr. 19 alhier en uit particuliere verzamelingen hier te lande, een geheel samen te stellen, dat een goed beeld gaf van hetgeen men in onze beide Indiën op het gebied van kunstnijverheid vermag te vervaardigen. Opstelling en versiering waren aan de kunstenaars Mej. C. van der Hart toevertrouwd, die er een smaakvol geheel van twist te maken, dat de bewondering en lof van velen, zoowel buiten- als binnenslands heeft opgewekt.

Vóór den 30en September 1910, toen de Tentoonstelling gesloten is, werden aan vele inzenders uit Oost- en West-Indië door de Jury welverdiende bekroningen toegekend.

2e. Tentoonstellingen in de Afdelingen.

De bemoeienis van het Hoofdbestuur met de tentoonstellingen, welke in de afdelingen 's-Gravenhage en Leiden werden gehouden, bepaalde zich tot het beschikbaar stellen van eenig geld uit de Hoofdbestuurkas, voor zooverre de stand dier kas zulks toeliet en waar zulks werd gevraagd.

De Makassaarsche Tentoonstelling werd te Den Haag gehouden van 20 Januari tot en met 5 Februari 1910 en had — met dankbaarheid wordt zulks hier erkend — ook de belangstelling van de Koninklijke familie, die de Gothische zaal welwillend ter beschikking stelde. Deze expositie bestond uit voorwerpen, betrekking hebbende op het eiland Celebes en in eigendom toebehoorende aan den Controleur B.B. op de bezittingen buiten Java en Madura, J. Tideman, aan wien hier openlijk de dank der Vereeniging wordt betuigd.

3e. Handenarbeid als methodische kracht bij het Inlandsch onderwijs in Ned.-Indië.

Behalve op het gebied van tentoonstellingen, strekte de Nijverheids-Commissie in dit verslagjaar hare bemoeienis uit tot het bestudeeren der wenschelijkheid en mogelijkheid om bij het onderwijs op de Inlandsche scholen in Nederlandsch-Indië handenarbeid toe te passen.

Het terzake handelende verslag van de door die Commissie benoemde Sub-Commissie vond een warmen voorstander in den ex-onderw. Kl. de Vries, lid van den gemeenteraad te Amsterdam, die het vroeger door hem ingevoerde en het thans op vele par-

*) Voor de afdelingsbesturen tegen den prijs van 12½ ct. p. exempl., ingevoerd de beschikking genomen in de Hoofdbestuurvergadering van 26 November 1910.

fiouliere- en gemeentescholen gevolgd stelsel van handenarbeid tot aanvulling en steun van het theoretisch ondertwijs warm ondersteunde. De heer J. E. Jasper daarentegen, deed zich in zooverre als een tegenstander er van kennen, dat hij het op dit oogenblik onmogelijk acht voor de toepassing daarvan op de Inlandsche scholen in Ned-Indië den noodigen tijd en de geschikte onderwijzers te vinden.

Het ligt in de bedoeling der Nijverheids-Commissie dit onderwerp nader bij het Hoofdbestuur voor te brengen en voorstellen te doen.

c. De Studie-Commissie.

d. De Commissie voor het Informatiebureau.

Deze beide Commissies, hebben, ingevolge de bestaande voorschriften, van hunne werkzaamheden 'n eigen jaarverslag in te dienen, hetwelk t.z.t. in Het Koloniaal Weekblad zal worden geplaatst en op die wijze ter kennis van de leden zal worden gebracht, zoodat korthedshalve daarnaar wordt verwezen. *)

e. Redactie-Commissie van Het Koloniaal Weekblad.

Voor Het Koloniaal Weekblad was het een herdenkingsjaar. Den 21en Maart 1900 toech, op initiatief van wijlen Kolonel G. E. V. L. van Zuylen opgericht, was het dus op dien datum van dit verslagjaar tien jaar oud.

De herdenking hiervan vond plaats door de opname van tal van waardeerende bijdragen ter herinnering van den geboortedag in het feestnummer van 24 Maart 1910 no. 12.

Deze tienjarige periode is voor het Orgaan der Vereeniging geweest een tijdperk van vallen en opstaan, doch zij, die het hebben zien opgroeien, zullen moeten erkennen, dat het in omvang en betekenis is toegenomen en dat het in waarheid volijverig streeft hare roeping te voldoen: de overtuiging bij de Nederlanders meer en meer ingang te doen vinden, dat „het Koloniaal belang een algemeen Nederl. belang” is.

De Redactie-Commissie bleef bestaan uit: Mevr. N. van Zuylen-Tromp, Voorzitter; Jhr. O. J. B. v. Beresteijn, Secretaris; W. van der Zijl, Administrateur; W. C. Muller en E. van Assen, en eenige zeer gewaardeerde medewerkers, die zich steeds beijeren, om, rekening houdende met de beschikbare middelen, Het Kol. Weekbl. aan zijne bestemming te doen beantwoorden.

De Redactie hoopt te mogen rekenen op toemede medewerking van den kant der leden.

Daar het geïllustreerde nummer 39 van het jaar 1909 algemeen in den smaak viel, zoowel in Nederland als in Indië, werd er prijs op gesteld om ook het eerste nummer van den tienden jaargang van enkele afbeeldingen te voorzien.

Beginnende met No. 3, werden de officiële mededeelingen van de Vereeniging, waarmede men gewoon was aan te vangen, geplaatst op één der laatste bladzijden, omdat een hoofdartikel met pakkenden titel of een beschrijving allicht meer lokt tot lezen, dan reeksen van officiële mededeelingen, hoe belangrijk deze ook voor belanghebbenden en voor de huishoudelijke aangelegenheden zijn.

Eenmaal in dit verslagjaar diende ons orgaan als hulpmiddel ter verspreiding van de prospectus der N. V. Haarlemsche Photo- en Lithografische Inrichting „De Tulp”, waaruit haar voornemen bleek, een pracht-plaatwerk Onze Oost-Indische Koloniën uit te geven, hetwelk echter uitsluitend bij intekening te verkrijgen zoude zijn. Daar deze uitgave het streven onzer Vereeniging steunen zal, werd, in verband met art. 3 der Statuten, een woord van aanbeveling tot de leden onzer Vereeniging in gemeld Weekblad gericht en de gelegenheid tot intekening voor hen in ons blad opengesteld.

Het Koloniaal Weekblad hield hare kolommen open voor de meening van allen, die zich wenschen te uiten over wat naar hunne meening kan strekken tot bevordering van het doel der Vereeniging en dat daarvan ook gebruikt gemaakt wordt moge o.m. blijken uit de plaatsing van het artikel over het Indo-vraagstuk in de Nos. 3 en 4 van het verslagjaar. Bemoedigend is het te weten, dat het Weekblad, hoe bescheiden ook, meer en meer de aandacht trekt en de Redactie-Commissie vindt in dit feit dan ook aanleiding genoeg om op den ingeslagen weg voort te gaan, op politiek gebied een neutrale stelling te handhaven en den goeden toon te blijven bewaren, zooals tot heden het geval is geweest.

In het vorig jaarverslag werd reeds vermeld, dat het Hoofdbestuur besloten had voorloopig een verdere proef te nemen, om, met eenige geldelijke opoffering van de zijde der Vereeniging, de uitgave en exploitatie van Het Kol. Weekblad te blijven toevertrouwen aan de Uitgeefster, de N.V. „Luctor et Emergo”, onder voorwaarde, dat deze zou

*) Zie met betrekking tot het verslag der Studiecomm. Kol. W. 23/2-11-8.

zorgen voor een goeden druk en ten gerieve van de lezers eenige verandering zou aanbrengen. Die geldelijke opoffering bedroeg f 37.50 per wekelijksch blad of f 1950 per jaar.

In de jaarlijksche Algemeene Vergadering van 9 Juli 1910 te Den Haag gehouden (zie Koloniaal Weekblad van 14 Juli 1910 No. 28, Sub XI) werd de eindtermijn bepaald op het einde van dit verslagjaar, zoodat — ook in verband met den stand der kas — de noodige voorzieningen moesten worden genomen.)

Van de zijde van het Dagelijksch Bestuur werden met verschillende lichamen en personen, ook buiten de stad 's-Gravenhage, ten deze de noodige besprekingen gehouden en was het, na nauwgezet onderzoek, tot de overtuiging gekomen, dat, met ingang van Januari 1911, de uitgave en exploitatie van Het Koloniaal Weekblad moest blijven toevertrouwd aan de N. V. „Electrische Drukkerij Luctor et Emergo” te 's-Gravenhage.

Ook het Hoofdbestuur deelde die meening en machtigde in zijne vergadering van 26 November 1910 het Dagelijksche Bestuur om, met gemelde firma, voorloopig voor een tijd van één jaar, een overeenkomst aan te gaan op den voet van de aangeboden voorwaarden en met betaling van een maximum van f 1500.—, welk bedrag echter, in geval van loonende exploitatie, voor vermindering vatbaar moest zijn en onder de noodige waarborgen, dat aan het blad uiterlijk een beteren vorm werd gegeven en de inhoud ten opzichte van den druk geen aanleiding zou geven tot reclames. Door sluiting van een onderhandsche overeenkomst op dien voet en voor den tijd van één jaar, n.l. van 1 Januari tot en met 31 December 1911, werd aan die machtiging voldaan. E. VAN ASSEN, Secr.

Uit de O.-I. Mail.

Billiton. — De ongeregelheden waren half Februari j.l. bedwongen. Uit Tandjong Pandan werd 14 Februari aan de Bataviaasche bladen geseind:

De Tjap Gomeh-feesten hebben alhier een rustig verloop gehad; de orde werd niet meer verstoord. De mijnarbeid is overal hervat, maar in het Manggarische blijft militair machtsvertoon echter noodig.

Daarentegen meldden die bladen van opstootjes onder de Chineezten te Palembang, tengevolge van een verbod van den Controleur aldaar om vuurwerk af te steken.

Blijkens een telegram van Zondag 19 Februari aan de Perniagaan, (was de staking van Chineesche tokohouders te Palembang weder geëindigd. In het geheel waren zeventien Chineezten opgevat wegens het afsteken van vuurwerk. Vrijdagmiddag werden nog twee Chineezten opgepakt wegens het veroorzaken van rumoer op de pasar. Zaterdag nog een, maar daarmede was het ook uit.

Den volgenden morgen werden de twintig opgevatte weder op vrije voeten gesteld en gingen ook de toko's, die gestaakt hadden, weer open.

De verwickelingen met Riouw. — Gelijk in 1894 met Lombok, heeft de regeering, midtels het officiële nieuwsblad, een uiteenzetting gegeven van hetgeen aan het krachtig optreden tegenover Riouw is voorafgegaan. De uiteenzetting laat aan duidelijkheid niets te wenschen over. De sultan van Riouw heeft zijn beloften niet nagekomen en doorslaande bewijzen gegeven van zijn onwil om te voldoen aan zijn verplichtingen als leenman, en samengespannen tegen het door hem erkende Nederlandsche gezag. Een krachtig optreden van de regeering was dus niet alleen gerechtvaardigd, maar dringend geboden; en men kan er de regeering slechts mede gelukwenschen, dat zij dit optreden zoodanig heeft weten voor te bereiden en uit te voeren, dat alles zonder bloedvergieten is afgelopen, zoo schrijft het Bat. Nieuwsblad.

Natuurlijk zal nu de invoering van een rechtstreeksch bestuur moeten volgen en de opruiming van de dat bestuur vijandige elementen. Laat ons hopen, dat dit laatste met even krachtige hand zal geschieden: er is, zooveel blijkt toch wel, een lankmoedigheid betracht, als weinig te voren aan den dag gelegd.

De openhartigheid der regeering de volle waardeering gevende, waarop zij aanspraak mag maken. De Java b. merkt echter op, dat de laatste koloniale verslagen niets dan goeds bevatten omtrent de verhouding van het Gouvernement tegenover het sultanaat van Riouw. Uit het door de regeering gegeven exposé blijkt intusschen, dat die verhouding reeds lange jaren te wenschen heeft gelaten en dat de nu laatstelijk voorgekomen beleediging van de Nederlandsche vlag de druppel was, die den beker deed overloopen.

Waartoe deze misleiding? vragen de Ind. bladen. Uit Singapore ontving eerstgenoemd blad 15 Februari het volgende particuliere telegram: „De afge-

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.

Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en

::: Automobiel-Kleding. — Pelterijen. :::

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen „MOOI NEDERLAND”,

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). * Gemeente UBBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen-Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregeld tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

Hotel-Pension INSULINDE.

Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

NEDERLANDSCH-INDISCH
ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.

CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

RESTAURANT 1e ÉTAGE.
Plat du Jour f 0.50 - à la carte - Diners f 0.80, f 1.20,
f 2.— 's Avonds na 8 uur Plat du Soir f 0.75.

AUG. KNAPPSTEIN, Vliamingstr. 15-17.
:- DEN HAAG. -:
Telef. Interc. 2479.

PARTERRE:
Melksalon, Lunchroom - Koude en warme spijzen.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.
Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch groote verscheidenheid **VERSCHÉ**

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.

W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

zette sultan van Riouw heeft een brief geschreven aan de Straits Times *)...

De sultan verzekert daarin, dat hij steeds getrouw is gebleven aan het Nederl.-Indisch Gouvernement...

Eenige maanden geleden stemde hij toe in het sluiten van een nieuw contract, maar terwijl hij in zijn residentie wachtte op de onderteekening...

Hij stond verbaasd en vroeg minder bezwarende voorwaarden. Daarop kwam geen antwoord.

Zonder eenige voorafgaande aankondiging werd hij daarop afgezet.

Het Indisch Gouvernement wees zijn kleinzoon aan als opvolger, maar hij weigerde het kind aan de zorgen van het Nederlandsch bestuur over te geven.

De brief besluit met de mededeeling, dat de inkomsten uit het tin en andere concessies den eenigen grond vormen voor de afzetting.

Het Bat. N. blad heeft daarop aan de Str. Times telegrafisch een kort exposé gegeven van de officiële regeeringsverklaring.

Het vergaan van de „Van Imhoff”.

Het Soer. Hbl. ontving van een ooggetuige hieromtrent o.m. de volgende mededeelingen:

„Het vaarwater in Straat Sapi is zoo moeilijk en gevaarlijk, dat zelfs de meest ervaren kapiteins die straat nimmer dan overdag invaren, ook al moeten ze dan op Bima langer blijven dan de vaartabel aangeeft.

De commandant van de Van Imhoff evenwel waagde het er op.

Tegen kwart over twaalf, toen men in dat moeilijke gedeelte was gekomen, gebeurde dan ook het voor velen aan boord niet onverwachte.

Men voelde, zonder dat er iets van het land te zien was, plotseling een zware schok, het schip trilde nog even na, helde op zij over, en zat toen muurvast.

Men trachtte voor- en achteruit te stoomen — geen resultaat. Tegen het aanbreken van den dag zag men, dat het schip gestrand was op nog geen 20 vad.

van het eiland Barsatoenda, door de bevolking van Poeloe Sapeh geheeten. Men kreeg gemeenschap met den wal door een kabel, waarlangs, met een boot, de passagiers en de bemanning aan wal werden gebracht.

Later raakte het schip los en zonk. Geen topje, geen wimpeltje is meer van de Van Imhoff te zien. Het schip is absoluut verloren.

De stoombarkas en de zes sloepen zijn alle behouden gebleven, terwijl er nog heel wat barang aan den wal is gebracht.

Vier dagen lang hebben de schipbreukelingen op het eiland doorgebracht, vóórdat ze door de van Outhoorn werden afgehaald.

In hoeverre de commandant van de van Imhoff verantwoord was, toen hij de uiterst gevaarlijke Straat Sapi tegen het aanbreken van den nacht invoer, zal het onderzoek voor den Raad van Tucht natuurlijk wel uitmaken.

Voorloopig is zijn droevige ervaring een goede les voor de na hem komenden.

Hoe men Geschiedenis schrijft. Onder dit opschrift schrijft het Bat. Nbl.:

„Te Soerabaja is onder redactie van den heer D. M. G. Koch verschenen het eerste nummer van De Indische Kroniek, een orgaan, dat zich voorstelt in Indië „iets te doen kennen van den strijd om een nieuwe cultuur, die in Europa gestreden wordt.” Dit periodiek, dat om de veertien dagen verschijnt, bevat een artikel, Pantijgroeping in Indië, dat volgenderwijze aanvangt:

„Een der wonderlijkste en nooit verklaarde grappen, die de Vrijzinnig-Democratische Bond in Nederland zich gedurende haar negenjarig en veelbelovend leven veroorloofde, was het zenden van een enorm pakket beginselverklaringen naar Indië, met de bedoeling, voor aansluiting bij den Bond propaganda te maken. Eenige heeren, een paar te Batavia en een paar te Buitenzorg, gingen op de grap in, en zonden met strak-ernstig gebaar die papieren verder rond, aan menschen, van wie, terecht of ten onrechte, verondersteld werd, dat ze van dergelijke snakerijen gediend waren.”

Zoo gaat het voort, eenige kolommen achter elkaar.

Dat is, voor een nieuw periodiek, dat zich voorstelt nieuwere geschiedenis te schrijven, al een heel rare manier om iets te boekstaven.

Wij zijn van nabij bekend met de geschiedenis van de „snakerij” van den Vrijzinnig-Democratischen

Bond en kunnen den geleerden schrijver verklaren, dat hij al zeer weinig van die geschiedenis weet.

Het was niet de bond, van wien de eerste stappen uitgingen, maar een indisch verlofganger, die meende, dat Indië misschien nog wel iets te verwachten had van aansluiting bij den bond.

Men was van oordeel, dat aansluiting bij de partij, welke koloniale woordvoerder toentertijd de heer Van Deventer was, de gelegenheid opende om, waar nodig, een stem uit Indië in het parlement te doen hooren.

Daarom besloten zij hier individueele leden van den Vrijzinnig-Democratischen Bond te werven, die, ter bevordering van de organisatie, zich zouden aansluiten tot een vrijzinnig-democratische kiesvereniging; er zou op die wijze een band komen tusschen de leden. Meer kon men niet doen, omdat de oprichting van politieke vereenigingen hier nog altijd verboden is.

Nadat de kiesvereniging opgericht was, maakten eenige heeren, die niets met de beweging uitstaande hadden gehad, zich daarvan meester, zetten de vereeniging om in een kiesvereniging zonder meer en doopten haar later om in een vrijzinnige kiesvereniging, een lam kindje met een waterhoofdje, dat nu wel bestaat, maar nog steeds loopen moet leeren.

Ziedaar de geschiedenis. En de heeren, die zich voor de zaak gespannen hadden, trokken zich terug, afkeerig van dergelijk geknutsel.

Boedi-Oetomo. Uit Solo schreef men aan de Locomotief:

Door het bestuur van de afdeling Soerakarta van Boedi Oetomo is gekozen als hoofdredacteur van het door haar uit te geven en sedert verschijnend dagblad, raden Tirtodanoedjo te Semarang.

Hij is hoofdredacteur geweest van een der aldaar verschijnende maleische dagbladen. Onder de inlandsche ambtenaren is raden Tirtodanoedjo bekend als humorist en liberaal. Hij zal begin Maart a.s. zijn nieuwe betrekking te Soerakarta aanvaarden.

Van den Britschen ontdekkingstocht in Nederl. Nieuw-Guinea.

De leider der expeditie, die in 't vorige jaar een ontdekkingstocht in Nederl.-Nieuw-Guinea maakte, de heer Walter Goodfellow, heeft aan The Times een verhaal van zijn wederwaardigheden gedaan, waaraan wij eenige korte uittreksels ontleenen, betreffende de aan de Mimika ontmoete inboorlingen.

Gemiddeld 5 vt. 8 dm. lang, zijn zij blank, in vergelijking van de inlanders in andere deelen van Nieuw-Guinea. Albinos schijnen talrijk voor te komen. In 't tellen gaan zij niet verder dan drie, alle pogingen om hun een begrip te geven van verder tellen of vermenigvuldigen, mislukten.

Zij dragen niets van datgeen, wat wij kleeren noemen. Alleen bij begrafenisplechtigheden is de weduwe in een mantel van gras gehuld.

Voor zoover na te gaan was, hebben zij geenerlei godsdienst.

Hoewel 't bezit van meer dan één vrouw geoorloofd is, bepalen de mannen zich tot één echtgenoot, die zij ten volle als een werkkracht beschouwen. De mannen trekken op jacht, gaan vissen, als dit noodig is om den voorraad aan te vullen; zij helpen bij 't bouwen der hutten en der cano's, zij onderhouden de wapens. Maar alles, wat tot de gewone dagelijkse bezigheden behoort, wordt door de vrouwen verricht. Deze gaan vroeg in den ochtend uit om sago en brandhout te verzamelen, laat in den avond keeren zij vaak terug. De mannen lanterfantten intusschen in het dorp.

Zij leven nog ten volle in het steenen tijdperk. Het sap van een palmsoort wordt door een gistingproces tot een bedwelmenden drank gemaakt, die vaak tot wilde uitpattingen voert. Dronkemanspartijen eindigen in vechterijen, die wel eens een paar dagen aanhouden. Dit gaat met zoodanig lawaai gepaard, dat voor de reizigers van slapen dan geen sprake kon zijn.

Spiezen en pijlen vlogen in alle richtingen, de steenen bijlen kwamen hoorbaar op de lichamen der vechtenden neer. Soms namen vrouwen aan den strijd deel en waren dan nog woester dan de mannen. 't Geschreeuw had meer van gehuil van beesten dan van menschen.

In tegenstelling hiermede is dit volk toch muzikaal. De mannen zingen gevoelvol, zoowel in solo als in koor, alleen geaccompagneerd met de tom-tom (een soort van tamboerijn). Opvallend was het, dat de vrouwen nooit zongen.

Zij bewaren de schedels hunner afgestorvenen. Toen gebleken was, dat de reizigers enkele schedels wilden hebben, toonden de inboorlingen aan die herinneringen niet erg te houden. Zij stalden er

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven. Noordeinde alleen 42B, boven Maison KRUL. Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCHE, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ. door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten. Om teleurstellingen te voorkomen, fette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”. Kantoor: Willem de Zwijgerlaan 3. Tel. Schev. 621. Bijkantoor: Electriche Centrale, Ingang Oud-Wassenaar, Achterweg, Tel. 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht, Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten, Wie rust verlangt na zijn werk . . . . . Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”. Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig. Als proef kan in het uitstekend ingerichte en verwarmde HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”, dat de geheele winter openblijft tegen billijk tarief pension worden genomen. Geregelde AUTOMOBIEDIENST met Den Haag. Inlichtingen ten Kantore der Maatschappij op Oud-Wassenaar of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS, Waldeck-Pyramontkade 133, Den Haag, Telefoon Haag 2608.

Opgericht 1840. Pianohandel. Hofleverancier. Hoofdvertegenwoordiger: Kastner AutoPiano's, Schiedmayer, Rittmüller, Rachals, Dörner. ELECTR. PIANO's „VIRTUOS”. ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN. Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land. C. F. VAN DER DOES, L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Heineken's Glazenwasscherij. STOOM JALOEZIEËN- en ROLLUIKENFABRIEK. Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN in meer dan 500 dessins. „Klenus” Stofzuig-machine. HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. 'S-GRAVENHAGE. KETTINGSTRAAT No. 6. TELEFOON 2478.

Het Hblad. van 10 dezer vond in „The Straits Budget” een ingezonden stuk van den ex-sultan van nagenoeg denzelfden inhoud.

zooveel voor alle woningen uit, dat het een modern Golgotha geleek.

Aan 't leven van een vrouw wordt weinig waarde gehecht. Een man deed een poging om zijn vrouw te verdrinken, hetgeen niet belet zou zijn, als de reizigers niet tusschenbeide waren gekomen. Dit zou een voorbeeld uit meer zijn.

De Mimika-bevolking doet niet als gewoonte aan kannibalisme, maar verslagen vijanden worden opgegeten; en het is aan te nemen, dat wel eens strooptochten bij buurstammen worden ondernomen, om slachtoffers te kunnen maken.

Goodfellow heeft zelf meerdere der pygmeën gezien, van wier ontdekking bericht is gezonden, echter geen een vrouw of kind. Zij maakten den indruk tot een erg dom volkje te behooren. Hun huid is zeer licht bruin. De oudere mannen waren afschrikwekkend leelijk.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De Surinaamsche bladen publiceren een brief van den vertegenwoordiger der United Fruit Comp. aan den Gouverneur. Vertaald luidt de brief als volgt:

„United Fruit Comp.; afd. Suriname.
Paramaribo, Suriname, 10 Febr. '11.

Mijnheer,

Naar aanleiding van ons gesprek van hedenmiddag en voldoende aan uw verzoek om u te schrijven, heb ik de eer u mede te deelen, dat met het oog op de beslissing der Nederlandsche regering om geen steun meer te verleenen aan de bacoencultuur, de United Fruit Comp., die cultuur wenschende te zien voortzetten, bereid is den planters de noodige voorschotten te verleenen om de Congo's te planten en zoo de instandhouding der nijverheid te verzekeren, mits er met verantwoordelijke planters bevredigende regelingen kunnen worden getroffen om een voldoende oppervlakte te beplanten, nadat de quaestie van de verkoopbaarheid der Congo-varieteit is vastgesteld en de vrucht bewezen heeft voor den bacoenhandel in de Vereenigde Staten aannemelijk te zijn.

Dit komt, zooals ik u heb uiteengezet, er op neer, om, laten we zeggen, een zestal verschepingen van hoeveelheden van twee tot driehonderd bossen Congo's in gereedheid te brengen, zoodat de quaestie van hun verkoopbaarheid onder gewone omstandigheden op bevredigende wijze kan worden vastgesteld.

Aangezien de bestaande aanplanting van Congo's aanvankelijk werd verzorgd om het voorkomen van spruiten voor uitplanting te vergrooten, zijn de planten getopt — d. w. z. de vruchttros werd afgesneden, zoodra zij te voorschijn trad — zoodat wij nu nog een twee tot drie maanden moeten wachten alvorens wij verschepingen in voldoende hoeveelheid om de vruchten behoorlijk te beproeven, als gewenscht wordt, kunnen verzekeren.

Ik heb de eer te zijn,

Uw dw. dien.,
w g. R. H. GOODELL,
Directeur.

Deze brief besprekende zegt De West van 14 Februari dat de United Fruit Comp. in beginsel bereid is mede te werken tot voortzetting der cultuur, maar zich eerst nog meerdere zekerheid wenschte te verschaffen omtrent de verkoopbaarheid der Congo's.

Deze voorwaarde verraste het blad, omdat men in Suriname meende, dat de verkoopbaarheid der Congo's vaststond.

De Suriname is door den brief van den heer Goodell verplet:

„Hoe, vragen wij — aldus het blad van 17 Februari — de vorige Agent der U. F. C. wilde de geheele bacoencultuur in Congo's omzetten, waartoe het bestuur schatten zou uitgeven — ja aan dit plan was reeds een begin van uitvoering gegeven — en er bestond niet eens zekerheid, of het produkt een markt zou vinden, of het verkocht zou worden!

Welk een spel heeft de heer Williams met de kolonie willen spelen!

Heeft hij ons Bestuur, dat op zijn plannen gretig inging en daarom miljoenen trachtte los te krijgen van het Moederland, misleid, althans het de waarheid onthouden?

Of heeft het bestuur, schoon het zulke offers van het Moederland vroeg voor de cultuur van Congo's, zich niet vergewist van de marktbaarheid van het product?

Aan zulk een lichtzinnigheid, zulk een gemis van plichtsbeseft weigeren wij te gelooven!

Een ding is zeker: niet genoeg te prijzen is het beleid van den Minister die weigerde verder gelden

te geven voor de voortzetting der bacoencultuur, die in het verleden een ramp bleek te zijn en nu geen basis in de toekomst blijkt te bezitten.

De U. F. C. wil geld geven, maar nu zij haar eigen kapitaal erin gaat steken wil zij eerst zekerheid hebben, dat het produkt marktbaar is, een zekerheid, die haar niet kon schelen, toen het 't Gouvernement was, dat gelden verstrekke.

En deze feiten worden door een deel der pers goedmoedig geslikt zonder een woord van protest of verontwaardiging!

Hoe te moede moeten zich de verdedigers der bacoencultuur in de Moederlandsche Staten-Generaal gevoelen bij het lezen van het schrijven van den Agent der U. F. C.?

Toen zij pleitten voor voortzetting der cultuur met de Congo's, nu de Gros Michel heeft afgedaan hebben zij als ernstige, nuchtere mannen zeker geen oogenblik eraan getwijfeld of de verkoopbaarheid van de Congo stond vast. Dit moest immers het conditio sine qua non van de plannen van het bestuur zijn!

Naar aanleiding van deze opmerkingen schrijft De West van 17 Februari:

„Het blad Suriname bevat heden een hoofdartikel, hetwelk aldus kan worden samengevat: welk een onverantwoordelijke lichtzinnigheid was het van het koloniaal gouvernement, om te trachten miljoenen los te krijgen van Nederland voor de cultuur van Congo bacoen, waar nu — nu er sprake is van geldverschaffing door de Fruit Company — blijkt, dat niet eens zekerheid bestaat omtrent de marktwaardigheid der Congo's!

Als waar was, wat de Suriname beweert, zou inderdaad het gouvernement onverantwoordelijk hebben gehandeld.

Het blad heeft echter één kleinigheid over het hoofd gezien, namelijk dat de Fruit Company reeds bij contract de verplichting had aanvaard, om de Congo-bacoen te koopen tegen dezelfde prijzen als Gros Michel bacoen. De afzet der bacoen was dus voor ons gouvernement verzekerd tot 1916. Het risico in dit opzicht droeg uitsluitend de Fruit Co. Zij had — naar de vertegenwoordiger ons heden mededeelde — dit risico aanvaard, omdat de Fruit Co. het eenigszins als een zedelijke verplichting tekende tegenover ons Gouvernement, na de groote financiële teleurstellingen, harerzijds alles te doen om zoo mogelijk een eindsucces te bereiken. Nu het Gouvernement de bacoencultuur heeft losgelaten, is de stand van zaken voor de Fruit Co. veranderd en wenschte zij, alvorens aanzienlijke voorschotten te verstrekken, eenige groote proefzendingen Congo's te ontvangen om een volledig oordeel over hare marktwaarde te kunnen vellen.”

Voorts deelt De West mede, dat „bij het verstreken van voorschotten door de U. F. C., vermoedelijk de gewone zakelijke waarborgen zullen worden gevraagd „in den vorm van hypotheek of anderszins.”

De naar Suriname uit te zenden commissie moge met het Surinaamsche Gouvernement ter dege de vraag overwegen wat er, bij steun door de U. F. C. zou moeten worden van de plantages die, geen winst makende, ten slotte niet aan hare verplichtingen kunnen voldoen.

Over de bacoencultuur bezig zijnde, zij hier de aandacht gevestigd op twee kiekjes, deze cultuur betreffende, in de Wereldkroniek van 18 Februari. De opmerking daar gemaakt, dat de kleinste soort bacoen in Suriname in het Neger-Engelsch „Pikien-missie-finga” heet, wat in het Hollandsch „kleine damesvinger” zou beteekenen, is niet geheel juist. De trait d'union is niet goed geplaatst of beter, er is een te veel. „Pikien-missie” beteekent meisje, juffer en de bacoen heet in het Hollandsch „meisjesvinger”.

.

De West, melding makende van het boek over Laurens Storm van 's-Gravensande, door de heeren De Villiers en Harris gepubliceerd, vindt het minder aangenaam, dat er in het boek eene kaart is opgenomen van het tegenwoordige Britsch-Guiana, waarop als grens wordt aangegeven de rechterbronrivier der Corantijn, inplaats van de Nieuwe Rivier.

De West moge, dit anders wenschen, van Engelschen is het toch moeilijk te verwachten dat zij een andere grens zullen aangeven.

.

In het vorige nummer van dit weekblad werd de aandacht gevestigd op den achterlijken toestand van Suriname ten opzichte van de hygiëne. In dit verband verdient zeer de aandacht de brief van den New-Yorkschen correspondent van de N. R. Crt., opgenomen in het nummer van 8 Maart j.l. (Avondblad C), handelende over al wat door Uncle Sam is gedaan tot verbetering van den gezondheidstoestand op Cuba, Porto Rico, de Philippijnen, Samoa, Hawai en niet het minst in de Panamakanaal-strook.

**Speciale inrichting tot het ver-
vaardigen van OVERHEMDEN en
ONDERGOEDEREN, naar maat of
volgens model.**

G. Lörcher

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

DE BAS & Co.

BANKIERS

NOORDEINDE 64c :: 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET
ALLE BANKZAKEN.

SAFE-INRICHTING.

MAISON DROUOT

DEN HAAG
LANGE HOUSTRAAT 7 en 2. — TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
KUNSTVOORWERPEN.

GROENEMEYER EN WESSELING

IN EFFECTEN EN ADMINISTRATIËN

TELEGRAM-ADRES:
„GROEWES”.

TELEF. INTERC.:
4248.

TOUSSAINTKADE 32^D .. DEN HAAG

ONZE KUNST

Geïllustreerd Maandschrift voor Beeldende Kunst.

HOOFDREDACTEUR: DR. P. BUSCHMANN JR.

Inhoud van No. 12, December 1910:

Joh. Cohen Gosschalk: F. Hart Nibbrig. — J. O. Kronig: De schilder Mancadan. — Kunstberichten, uit Antwerpen, Haarlem, Leiden, enz. — † Van der Stappen. — Boeken en Tijdschriften.

PLATEN: 1 reproductie van het portret van F. Hart Nibbrig, door Joh. Cohen Gosschalk. — 11 reproducties naar werken van F. Hart Nibbrig. — 4 reproducties naar werken van J. Mancadan.

Omslag- en tekstversiering van G. W. DIJSSELHOF en PROF. ED. PELLENS.

ONZE KUNST verschijnt maandelijks in afleveringen van minstens 50 pagina's tekst en platen, en kost f 12.50 per jaargang.

Van af jaargang 1909 verschijnt een genummerde PRACHT-UITGAVE à f 25.— per jaargang. Nadere inlichtingen verstrekken de uitgevers.

VRAAG PROEFNUMMERS.

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM.

De rede van Taft, waarover de correspondent het heeft, verdiende te liggen op het schrijfbureau van alle Europeesche Ministers van Koloniën.

Als hygiënische maatregelen zijn misschien ook op te vatten de volgende bepalingen door den Gouverneur van Suriname vastgesteld ter voorkoming van duels tusschen officieren van de landmacht aldaar:

1. Wanneer een officier een zijner kameraden heeft beledigd, zal hij in tegenwoordigheid van 2 officieren, bij voorkeur meerderen of ouderen in rang, openhartig zijn verontschuldigen aanbieden, welke door den beledigde zullen worden aangegomen;

2. Acht de beledigde de belediging zóó zwaar dat hij geen verontschuldigen kan aannemen of wenscht de belediger geen verontschuldigen te maken, dan zal hij de feiten aan den commandant der troep rapporteeren, die alsdan naar bevinding van zaken zal handelen en aan den Gouverneur mededeeling van het gebeurde doen.

Krachtens Koninklijke machtiging is door den minister van Koloniën, in overleg met den Gouverneur van Suriname, bij beschikking eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren: dr. D. Bos, lid van de Tweede Kamer, lid en voorzitter; W. H. Bogaardt, G. A. A. Middelberg, beiden lid der Tw. K.; mr. dr. A. van Gijn, thesaurier-generaal; J. van Vollenhoven, oud-hoofdadministrateur der Delimaatschappij; D. H. Havelaar, oud-ondervoorzitter van den Raad van bestuur in Suriname, en A. A. Ter Laag, oud-notaris in Suriname, thans notaris hier te lande, leden, en mr. S. J. R. de Monchy, hoofd-commissaris ter Prov. Griffie van Zuid-Holland, secretaris; aan welke commissie is opgedragen een onderzoek in te stellen naar den economischen en financieelen toestand van de Kolonie Suriname en van advies te dienen omtrent de maatregelen, welke ter verbetering van dien toestand behooren genomen te worden.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Over de politieke contracten, welke met de Vorsten van het gebied ter Oostkust van Sumatra zijn gesloten. Zooals bekend is, heeft het lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, Mr. De Meester, Oud Vice-President van den Raad van Indië, tijdens de jongste debatten over de Begroting van Ned.-Indië voor het jaar 1911, het een en ander opgemerkt over de nieuwe politieke contracten, door de Ned.-Indische regeering nu enkele jaren geleden gesloten met de vorsten van de Oostkust van Sumatra, die ons steeds trouw zijn gebleven en ons hunne medewerking hebben verleend.

In de *Pertja Timor* van 22 December 1910 No. 102, wordt daarvan melding gemaakt en hierbij gewezen op het feit, dat de heer De Meester begon met een woord van lof over te hebben voor de tot stand gekomen wijzigingen, meer in het bijzonder met betrekking tot de zoo nuttige instelling der landschapsklassen, die tot de ontwikkeling van de landschapsmaatschappij zooveel kunnen medewerken.

Onder die omstandigheden past het niemand, daartegen bezwaren in te brengen; doch geheel anders staat 't, volgens dat blad, met de wijze, waarbij op die contracten tot stand zijn gebracht, waarbij n.l. van bestuurszijde van de ruwe en ongepaste methode van dwanguitoefening zou zijn gebruik gemaakt*).

Zijns inziens zou het sluiten van dergelijke politieke contracten moeten geschieden op zeer gematigde, zorgzame en deskundige wijze, opdat er geen versperring worde opgericht tusschen bestuur en volk, en opdat de Vorst van het landschap kunne voelen en begrijpen, dat de Regeering het goede tracht te bereiken langs vredelievenden weg.

Met een gegriefd gemoed nu, hebben de vorsten ter Oostkust van Sumatra zich beklagd over de wijze, waarop de jongste gewijzigde contracten zijn tot stand gekomen, en tot het Nederlandsch bestuur ernstige verwijten gericht.

De vorst van Siak bracht destijds zijne bezwaren schriftelijk bij den toenmaligen Resident voor, doch ontving zulk een ruw antwoord, dat de Sultan daarop naar Nederland wilde vertrekken, om zich bij het Opperbestuur over de ondervonden bejegening te beklagen.

Dat vertrek is den vorst toen echter door den Resident verboden, terwijl de Sultan kort daarna overleed.

De vorst van Asahan, die, daartoe gedwongen, de nieuwe contracten eveneens had moeten teekenen,

*) Onder dergelijke omstandigheden is het in de praktijk zeer moeielijk voor den lageren besturende ambtenaar, om Neerlands naam hoog te houden en zich invloed te verschaffen op hoofden en bevolking. Ook de heer Michielsens liet in zijne voordracht in „Moederland en Koloniën” op 28 Februari 1911 op die zienswijze van werken het licht vallen.

kwam echter wel naar Nederland en heeft hier zijne grieven kunnen voorbrengen, daarbij in hoofdzaak verzoekende, dat de Regeering zou terugkeeren tot het politiek contract van het jaar 1888, hetgeen echter niet is ingewilligd.

In overeenstemming met den Minister van Koloniën, Idenburg, is toen de oud-Resident van Sumatra's Oostkust, gewezen lid van den Raad van Indië, de heer W. J. M. Michielsens, op onbaatzuchtige wijze, als behartiger van de belangen van den Sultan opgetreden, die daarop naar zijn land kon terugkeeren.

De heer Michielsens heeft in notavorm de grieven en bezwaren van den Sultan van Asahan aan het Opperbestuur voorgelegd. Oorspronkelijk waren de grieven twee in getal, waaraan later nog een drietal bezwaren zijn toegevoegd. De eerste grief had betrekking op het jaarlijksch inkomen van den vorst. Eerst zoude dit f 18.000 's jaars hebben bedragen; in 1901 echter f 30.000, een te onaanzienlijk bedrag voor een inlandsch vorst; vooral in aanmerking nemende, dat de Regeering, gedurende vele jaren, toen zij Asahan in direct beheer had, daaruit soms wel f 200.000 's jaars aan belastinggelden trok. Vóór de sluiting van het nieuwe contract bedroegen de inkomsten van den Sultan f 150.000 's jaars, waarvan f 30.000 ter beschikking kwamen van de bezoldigde inlandsche hoofden.

Het overblijvende, d. i. f 120.000 's jaars of f 10.000 's maands, kwam aan den vorst en diende tot levensonderhoud van hem, zijne geheele familie en haar huishouding. Dit bedrag van f 10000 's maands mag, voor Nederlandsche begrippen, een zeer aanzienlijke som zijn, in Indië is het voor een vorstenfamilie zeker niet buitensporig, wanneer men in aanmerking neemt, hoevele aanzienlijke uitgaven daar ten laste van den vorst komen.

Hoe het zij, het inkomen van den Sultan van Asahan bedraagt thans slechts f 62.000 's jaars*).

De tweede grief geldt de verhouding van de vorsten tot den Resident van het gewest. In het contract van 1888 werd elk verschil in opvatting tusschen den vorst en den Resident overgelaten aan de beslissing van den gouverneur-generaal, terwijl in het nieuwe contract deze bepaling is weggelaten en thans is voorgeschreven, dat de vorsten de bevelen van den Resident slechts hebben op te volgen. Nu heeft de Minister van Koloniën wel verklaard, dat de Gouverneur-Generaal steeds bereid zou zijn eventuele klachten van iederen vorst aan te hooren, doch de heer De Meester bleef toch den wensch uitspreken, dat mogelijke geschillen over den inhoud van politieke contracten met de Indische vorsten aanleiding zouden geven aan den Gouverneur-Generaal, om behoorlijk overleg te plegen.

De door den Sultan nader voorgebrachte drie bezwaren betroffen:

1e. de grenzen van het landschap:

In het politiek contract van 1888 waren die niet al te nauwkeurig omschreven; daarom zijn ze later, bij schriftelijke overeenkomst, na onderzoek door eene commissie, door het bestuur geregeld, zoodanig, dat de landschappen Koealoe en Leidong gerekend werden tot Asahan te behooren. Die beide landschappen zijn thans van Asahan gescheiden.

2e. belasting- en heereindienstheffing:

Ten deze heeft de vorst zich alleen te gedragen naar de bevelen van den Resident.

3e. het beheer der landschapskassen:

Daarmede heeft de vorst in het geheel geen bemoeienis**).

WAT DE CHINEES VERTELT.

Bevolkingssterkte van Groot-China. Iedereen weet, dat China een land is met een groot bevolkingscijfer, maar de juiste sterkte weet niemand. Dit feit vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat men in China de instelling van een Burgerlijken Stand, zoodals die in de Westersche maatschappijen bestaat, nog niet kent.

Onder de personen, die getracht hebben het bevolkingscijfer te benaderen; behoort, volgens het artikel, geschreven door den translateur van de *Ho Po* en voorkomende in No. 397 van dit blad, Professor Renouf, die voor het verkrijgen en verkregen van verschillende autoriteiten, als de consuls, de directeuren der havenkantoren, geestelijken en andere betrouwbare Chineezers.

*) De Vorst van Asahan heeft, behalve een groot gezin, ook nog eene uitgebreide familie te onderhouden, waaronder zoons, wien eene Europeesche opvoeding is gegeven, ook al om aan de inzichten en wenschen van de Regeering te voldoen. Die opvoeding is kostbaar en stelt hooge eischen aan de kas van den Sultan, die moeite zal hebben om met de thans beschikbare gelden, zijne positie op te houden. **) In zijne voordracht van 28 Febr. 1911 in „Moederland en Koloniën” gehouden, heeft de heer Michielsens de maatregelen aangegeven, welke er misschien toe zouden kunnen leiden dat het wantrouwen der Vorsten in de rechtvaardigheid der Regeering werd opgeheven. Een uitvoerig verslag dier voordracht werd o.a. opgenomen in *Het Vaderland* van 29 Maart 1911.

PEEK & CLOPPENBURG
- Wagenstraat 12-14-16 -
Spuistraat 13 - DEN HAAG.
VERDER IN ALLE STEDEN.
□ HEEREN- en KINDERKLEEDING □
□ UITRUSTINGEN □
□ HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN □

PERZISCH IMPORTHUIS
LA HAYE.
NOORDEINDE 11. — Téléphone 6008.
Maison la plus ancienne et la plus importante de cette ville, dont les tapis d'Orient, importés directement et garantis authentiques, forment l'Unique Spécialité à l'exclusion de toute imitation.
Réparation des Tapis.
MARTON KULCSAR.

Piano's. Wegens gebrek aan plaats-ruimte worden eenige weinig gebruikte PIANO'S van solide fabrieken, tegen matigen prijs aangeboden.
W. P. VAN BERGEN HENEGOUWEN,
ANNA PAULOWNASTRAAT 41.

EERSTE ROTTERDAMSCHER ROTTERDAM,
Oudehavenkade No. 1, Plan C.
Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië:
De Heeren VAN HEUSDEN en MEES,
Kali-Besar, Batavia.
Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden.
VERZEKERING.

BREDA.
BOSCHRIJKE OMGEVING.
WONINGINRICHTINGEN
in huur.
Groote Markt 50. **P. HEIJMAN.**

Nieuw Loterijspel. . . . . f 0.75
Vragen en Antwoordspel. . . . . „ 0.60
Hollandsch Namen-quartet . . . . . „ 0.90
De bekende Besique-spelen in roode étuis, met duidelijke Hollandsche verklaring:
2 pers. f 1.00, 3 pers. f 1.50, 4 pers. f 1.80.
Een nieuw Patience-spiel met kaarten voor 1-4 personen in étui f 1.40.
ALOM TE BEKOMEN.
Uitgever J. J. SLEIJSER, LEIDEN.

ONTWAKING
ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN, KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.
ONDER REDACTIE VAN:
GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS
:- OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH. :-
BESTURDER: SEGHER RABAUW.
Uitgave van: „t Kersouwen” te Antwerpen.
Administr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam.
Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—.
Losse afleveringen . . . . . f 0.30.
PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Genoemde geleerde heeft het bevolkingscijfer van Groot-China, n.l. van de 18 provinciën waaruit het rijk bestaat, gesteld op plm. 407 millioen zielen, d. i. 104 per vierk. K.M.

In de provincie Sjantoeng bedroeg dit cijfer 683 per vierk. K.M. en in het gebied van Shanghai 800 tot 1000 per vierk. K.M.

Het cijfer van 407 komt overeen met dat van de Chinese zielentelling van het jaar 1902.

Geheel nauwkeurig is dit cijfer natuurlijk ook nu nog niet. Vergelijkt men het zielental van het jaar 1812 met dat van het jaar 1881, dan blijkt, dat de bevolkingstoename in die periode niet bijzonder groot is geweest.

In 1812 was het bevolkingscijfer 352 millioen en in 1881 380 millioen, hetgeen in 69 jaren tijds wijst op een bevolkingstoename van 28 millioen.

Hoofdzakelijk wordt zulks toegeschreven aan de politieke toestanden van destijds, toen herhaaldelijk opstanden en rampen plaats hadden, die wel aan 10 à 50 millioen menschen het leven gekost hebben.

Vanaf het jaar 1881 tot aan 1902 nam het zielental weder toe en bereikte het in laatstgemeld jaar ongeveer de hoogte als 70 jaren te voren. Professor Renouf heeft verder bekend gesteld, dat 't sluiten van jonge huwelijken in Groot-China een algemeen gebruik is en dat de meeste dezer echtverbintenissen met kinderen worden gezegend. Zoowel de zoon als de dochter van goeude Chineezen huwen in den regel op een leeftijd van 17 tot 19 jaar. Bij den werkmansstand is die leeftijd 22 jaar.

Professor Renouf was er over verbaasd, dat arme Chinese meisjes het durfden wagen te huwen met Chinese koelies, terwijl zij zeer goed wisten, dat dezen de noodige inkomsten ontbraken om in het onderhoud van hun vrouw en kinderen te voorzien.

Over het aanwezige groot aantal kinderen in China, verwondere zich dan ook niemand. Het gemiddeld aantal kinderen van een Chineesch ouderpaar is gewoonlijk zes, waarvan de helft al spoedig sterft. De dood der kinderen is in den regel een gevolg hetzij van honger wegens de armoede der ouders, of van de kinderpokken en van stuipen.

De strijd om het bestaan van den onvermogenen Chinese, dwingt dikwijls bewondering af. Zijn werkkraft is de sterkste van alle nationaliteiten, zooals de koelies, die in het buitenland werken, te zien kunnen geven.

Het loon van den Chineesch koelie in China is gemiddeld f 60 's jaars. Voor ongehuwden wordt dit bedrag voldoende geacht, doch een gezin kan daarvan niet rond komen. Geen wonder dan ook, dat bij het uitbreken van epidemiën, de koelie stand steeds het zwaarst wordt getroffen.

Reis van Peking naar Taskend. — Te Urumchi worden de handelsbetrekkingen, die niet onvoordee-

lig zijn, voor het grootste gedeelte onderhouden met de Russische onderdanen, die den Mohamedaanschen godsdienst belijden. Eén der Russische kantoren is te Kazan (Siberië) gevestigd. Het begon, nu 29 jaren geleden met een bedrijfskapitaal van f 2500, dat zich thans tot 2½ millioen gulden heeft uitgebreid.

De handel heeft plaats over de Chinese vestiging te Tarbagatai, welke plaats door de Russen Chuguchak wordt genoemd en gelegen is op de Chineesch-Russische grenzen, 18 posten van Urumchi verwijderd. Een 18 posten verder over de grens naar Russische zijde ligt de stad Semipolatsk. Het vervoer geschiedt per kar, getrokken door kameelen.

De uitvoerproducten van China zijn: wol, katoen als vezelstof, houtbast en behaarde huiden, terwijl de invoerartikelen zich bepalen tot ijzeren pannen, glaswerk, koperwerk, en goedkoop porselein van allerhande kleuren.

De voorwaarden waarop de wederzijdsche handelsbetrekkingen plaats vinden, zijn vastgelegd in het tusschen China en Rusland gesloten tractaat van 1881, waarbij tevens de grenzen werden geregeld. Aangezien, volgens de meening van de Chinese regeering, dit contract voor de Chinese belangen te schadelijk blijkt te zijn, is het van Chinese zijde opgezegd, eene aangelegenheid, die thans nog te Peking in behandeling is. *)

Volgens de geruchten, zou de Chinese regeering in de nieuwe overeenkomst verlangen, dat Rusland het gezag van China in de bewuste streek volkomen eerbiedigt en dat de bewaking der grenzen opgedragen wordt aan den Russischen consul, ter wiens beschikking staat een bereden macht van één officier en 35 minderen.

Een van de ingezetenen van Urumchi is een Engelsman, met name de heer G. W. Hunter.

Hij is in dienst van de China Inland Mission en heeft het land in alle richtingen doorkruist. In het bezit van een zeer gezond en krachtig lichaams-gestel, beschikt hij tevens over de noodige kennis van Chinese en Turksche talen en weet hij, door ontwikkeling van onvermoeiden ijver en groote tact de bevelen zijner directie te doen eerbiedigen. Aan alle plaatsen in dit gedeelte van China heeft hij beleefdheidsbezoeken gebracht, waardoor hij zijn invloed wist te verhoogen. Van alle missionarissen, die Engeland naar China uitzond, is de heer Hunter de ijverigste en meest geëerbiedigde.

*) Door de Russische Regeering zijn onlangs ten deze aan de Chinese Regeering ultimatus gesteld.

Van Vreemde Koloniën.

BRITSCH KOLONIËN.

Aan een correspondentie van de N. R. Ct. ont-

dat heilig was en groot, omdat het een deel was van de groote heilige natuur. Hij zag nu ook opeens de angst in de kleine ronde oogen en het werd hem vreemd te moede. Hij dacht er niet aan, dat hij een koning was van den bloede, en juist nu hij zich mensch voelde en zich zelfs tot het dier boog, werd hij koning, want in plaats verder te dalen, bracht hij den voet weder omhoog en liet den anderen volgen, klom langzaam weer den breedten met slingerplanten omwoelden stam op en bereikte het nest. Daar legde hij de jongen weer in het zachte bed. De tortelduif, die zwijgend gefladderd had boven en om hem, schaterde en taterde opeens in blij geluid, en l'Indjalai hoorde in dien jubeltoon: „Eenmaal zult gij hen terug krijgen, zooals ik de mijnen terug krijg uit uwe hand.”

Wie zou hij terug krijgen? Zijn volk? Zijn land? Zijn volgelingen? Maar daarop kwam geen antwoord, want de stem van de tortelduif werd heengevoerd door een windvlaag, die in het loover trilde, en toen vorst l'Indjalai's voet den grond weder bereikte, was er rondom een geruisch en gesuis van blaren, een stuiven en opvliegen, een gieren en zwieren van wind en water. Snel gleed het zonlicht heen, in de verte dreef de regen aan met een groot, machtig gedruisch. Het was op dat oogenblik, dat er ook vreemde stemmen hoorbaar werden. Het waren niet die van We-Mono of zijn zonen. Vorst l'Indjalai haastte zich naar het struikgewas bij den oever, waar hij de vorstin en de kinderen had achtergelaten en hij zag nu, naderbij komende, hoe de kalme rivier van zoëven onstuimig haar golven sloeg over de steenen. — „Wij moeten de rivier over voor zij te wild wordt”, zeide We-Mono, die aan den kant stond, haar beide zonen vasthoudende in angst voor den komenden storm. Zij had haar lange zijden patola ook om hun schouders willen slaan, doch de wind speelde er mede en maakte van de geel-zijden doek een gouden boog boven haar slanke figuur.

„Ziet, vader, daar komen visschers aan!”

P. ABRAHAMSON,

HOEJUWELIER.

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN, DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

INDISCHE MENSCHEN

bederven dikwijls hun mooie voeten in confectie-mode schoeisel.

Chice Schoenen naar maat

in elke uitvoering vervaardigd door FRED. H. HOEK, orthopaedisch en luxe schoenmaker, Beeklaan 337, den Haag, Tel. 9104 Y.

bederven de voeten niet.

BRANDSTOFFEN.

F. BREURE & ZOON

HOFLEVERANCIERS.

TOLLENSSTRAAT 23-25 VALERIUSSTRAAT 6
— Telephone 1880. — Telephone 3331. —

VACANT

MEERTENS & VAN HENGEL,

PIET HEINPLEIN 1.

(Halte lijnen 2, 3 en 5). Tel. No. 3218. 's-GRAVENHAGE.

Passage-Bureau. Bespreking voor Passages voor de verschillende Stoomvaartlijnen naar Indië, Amerika, enz.

Inlichtingen worden gratis verstrekt. Belasten zich met Assurantiën en Commissies.

Vertegenwoordigers van het Bureau voor Handel en Reisverkeer Nederlandsch-Indië.

Hoofdkantoor Batavia KONINGSPLEIN! Voor Hotels en Pensions, gelegenheid tot het sluiten van overeenkomsten voor het logeren van uit Ned.-Indië komenden. Idem Kostkinderen.

NIEUW! ACTUEEL!

DE GROOTE ILLUSIE

DOOR NORMAN ANGELL

GEAUTORISEERDE UITGAVE VERTAALD ONDER TOEZICHT VAN DR. L. A. J. BURGERSDIJK JR.

Dit hoogst belangrijke werk vindt zijn oorsprong in een brochure, die het vorig jaar in Engeland het licht zag onder den titel:

„EUROPE'S OPTICAL ILLUSION”.

De belangstelling die deze brochure in Engeland wekte en de aard der besprekingen die zij in het leven riep, had tot resultaat, dat de schrijver het onderwerp nu veel ruimer en breder behandelde en daardoor een juist denkbeeld geeft hoe de kansen voor een oorlog tot een minimum gereduceerd worden.

Het is te verwachten, dat er eene meer dan groote belangstelling voor dit boek zal zijn, daar waar in de laatste jaren zooveel worden beziggehouden door de gedachte

OORLOG OF VREDE.

Voor allen die in dit onderwerp belangstellen zal dit wel bestudeerd vraagstuk een goed inzicht geven van den tegenwoordigen toestand der groote mogendheden onderling.

Prijs ingenaaid f 1.90.

Uitgave van A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MIJ., Leiden.

FEUILLETON.

Oude Sage in een nieuw kled

DOOR

M. C. K. v. Z.

II.

Terwijl vorst l'Indjalai voorzichtig met den voet den boom betastende, omlaag klom, de twee, warme, zich angstig bewegende vogellijfjes in de hand houdende, gebeurde er iets wonderlijks met hem. Het wonderlijke was dit. Hij voelde mededoogen. Dit mededoogen was zelfs opeens sterker dan zijn aandacht voor de vervloeking van den vogel, die nog altijd boven zijn hoofd klapwiekte, en in zijn angst kringen beschreef. Hij had het mededoogen nog zelden ontmoet op zijn weg. Een enkele maal was zijn hart wel eens treurig geweest om smart van anderen, ja zelfs door daden had hij gepoogd die te lenigen. Het was niet te vergeefs geweest, dat l'Indjalai gelezen had, het „boek der Koningen” en de geschriften van den vorstenzoon noeroe-limani, waarin gesproken wordt over de rechtvaardigheid, de wijsheid, de milddadigheid die vorsten eigen moeten zijn. Meermalen had hij getracht mede te lijden met anderen en had hij ook mede geleden, maar nog nimmer had hij dit met een dier gedaan. Als alle andere van zijn geslacht was er vrees of vereering bij hem voor het dier geweest. Medelijden nimmer, en ziet, terwijl hij den boom opklom, werd dit opeens als een wonder in zijn hart geboren. Het was, of de trillende hartklop in de warme lijfjes zijn hand voorzichtiger deed dragen als een kostbaar iets, de jonge, nog hulpeloze wezentjes. Als een openbaring was het hem op dat oogenblik, dat hij hier beschikte over leven en dood van twee kleine wezens, georganiseerd, geschapen door God, levend en ademend door God. Hij droeg hier niet een of twee nietige vogeltjes in zijn hand, hij omvatte hier een deel, een atoom leven; hij wilde iets vermorzelen,

leenen wij het volgend staaltje van twisten in en over de twee-talen-kwestie in Zuid-Afrika.

In den Volksraad heeft gen. Hertzog een wetsontwerp ingeleid met een rede in het Hollandsch, en deze rede niet in het Engelsch herhaald, en dat nog wel, zooals Quinn, de afgevaardigde van Troyeville (Johannesburg), in zijn protest daartegen opmerkte, over een gewichtig ontwerp als de wijziging van ons gevangenis- en verbeterhuisstelsel. Quinn zou dan ook den onbeleefden generaal, die Hollandsch op gelijken voet durfde stellen met Engelsch, eens een lesje in beleefdheid geven en hem eens vertellen, dat het een zaak van hoffelijkheid was, om wetsontwerpen in het Engelsch in te leiden en die inleiding nog even in korte trekken in het Hollandsch te herhalen.

De voorzitter liet Quinn echter niet uitredeneeren, doch bracht hem aan het verstand, dat gen. Hertzog overeenkomstig art. 137 der grondwet, zich naar keuze van Hollandsch of Engelsch mocht bedienen. De onbeleefdheid was dus ditmaal niet aan de zijde van gen. Hertzog geweest, en deze behield het veld.

Echter, men probeerde hem kort daarna op een andere wijze te beduiden, dat hij zich voortaan bij het inleiden van wetsontwerpen van de Engelsche taal had te bedienen. De afgevaardigde Brown, van Drie-Rivieren, leidde ditmaal de manoeuvre, door voor te stellen het debat over het wetsontwerp te verdagen, teneinde de Engelsche leden de gelegenheid te geven het verslag van de toespraak in hun taal te lezen. Nu echter beet generaal Smuts de spits af. Deze verzekerde, dat 80 percent van de ministerieele toespraken in het Engelsch geleverd worden en voor velen zijner partij onverstaaubar zijn, zoodat, indien het voorstel-Brown aangenomen zou worden, eenzelfde taktiek in de toekomst door de Hollandsch-sprekende leden zou worden gevolgd. Het gewicht van het argument werd gevoeld; het voorstel van Brown werd zonder hoofdelijke stemming verworpen.

***

In de jaarvergadering van den Mijuraad te Johannesburg, heeft de voorzitter, de heer Hamilton, medegedeeld, dat de diamant- en steenkolenmijnen van den Rand in 1910 voor het eerst een rendement van 30 miljoen P. St. bereikten.

In December bedroeg het aan de mijnen verbonden Europ. personeel 25376 volleerden en 521 leerlingen.

***

Voor de kolonisatie van Nieuw-Zeeland wordt een proef genomen met de uitzending van knapen uit de werkmansklasse. Vijftig, afkomstig van Londen en Liverpool, zijn in tlaatst van Januari op hun bestemming aangekomen. Gezorgd was voor pas-

Inderdaad waren zij het, die l'-Indjilal al van verre had hooren schreeuwen op het water.

„Zij willen ons overvaren voor het te laat is!”

„Laten wij hen roepen!”

„Als zij weten, dat gij koning l'-Indjilal zijt, vader, zullen zij het dadelijk doen!”

„Als wij nu niet overvaren, stijgt de rivier, en kunnen wij vooreerst hier niet vandaan! Moeten wij dan weer den nacht hier buiten doorbrengen?”

Maar het was niet noodig de visschers te roepen. Zij naderden, alsof zij gewenkt waren, alsof zij wisten, dat daar een vorstenfamilie stond, die overgezet moest worden voor de storm begon.

De prauwen waren maar smal, twee uitgeholde boomstammen. In de ene zaten twee mannen, in de andere slechts één. Zij schreeuwden iets, maar de wind dreef hun stemmen weg, toen riepen zij het nog eens en één stak zijn vingers op.

Vorst l'-Indjilal begreep hen. „Er kunnen maar drie in de booten, gij We-Mono bij de twee mannen, Rilongi en La-Parappa in de andere.”

„En gij dan?” vroeg We-Mono angstig.

„Ik kom later”, zeide de vorst — „als Allah het wil zal hij den storm vasthouden, tot ik er ook over ben.”

Weer schreeuwden de visschers, en hoewel de wind hunne stemmen opnam, begreep vorst l'-Indjilal, dat zij niet langer talmen moesten. „Ga dan, ga dan!” drong hij. We-Mono bij de hand vasthoudende betraden zij de steenen, die uit het water staken, toen het water zelf, dat hier nog ondiep was. De prauwen naderden. Een visscher sprong er uit, waadde door de golven, omvatte We-Mono en droeg haar in de boot. Altijd was daar de ronde golvende fladdering der zijden patola boven haar hoofd, die de wind opdreef tot een gouden poort. Zoo zag l'-Indjilal zijn vrouw gedragen over het onstuimige water en in de boot neerglijden — en hij zag ook, hoe zijn zoons, beiden tenger en vlug, de andere boot bereikten en door den visscher werd voortgeroed.

send werk, maar het daarvoor uitgekeerde loon viel hun tegen, wordt erbij gerapporteerd.

***

Volgens het financieel jaaroverzicht van de Britsch Indische Regeering heeft de opbrengst van de opiumbelasting de raming met 2960.300 P. St. overtroffen. De in Calcutta voor opium gemaakte prijzen zijn hooger geweest dan ooit te voren. Van dit bedrag wordt nu 981.200 P. St. bestemd voor 't openbaar onderwijs en voor gezondheidsdoeleinden, 2 miljoen tot afdoening van vlottende schuld.

FRANSCH KOLONIËN.

In 1910 had de regeering een regeling getroffen voor de dienstneming van minderjarigen in het vreemdenlegioen. Na een geschil over zoodanige dienstneming met de Italiaansche regeering, waarbij de Ital. gezant er op wees, dat de weigering van den minister van oorlog om een minderjarige uit te leveren, in strijd is met de bepalingen der Haagsche conventie, heeft de Fr. ministerraad tot de opheffing der regeling van 1910 besloten.

MAROKKO.

Sprekende tegenstelling. Een groote reclame-plaat van de Maroc Express, noodigende tot een reis naar 't land, waar alles nu veilig en rustig is. Een straat in Tanger, ademende vrede en kalme, mannen in burneous naarstig doende in de smalle straat van witte rechthoekige huizen met platte daken en nauwe deurtjes. Een reisdoel, aanbevelen voor wie rust zoekt in afleiding. Heilzame uitwerking van de Algaciras-conferentie.

Maar daar op de leestafel, niets dan onrust, moeilijkheden, strijd over datzelfde land. Sultan Moelei Hafid heeft zich gevoegd naar de Fransche voogdij, maar valt nu niet in den smaak eener machtige partij in Marokko zelf, die zijn oppergezag o.a. betwist, omdat hij zich nog niet heeft laten huldigen in het heilige Marrakesch. De opstandelingen voeren een formeelen oorlog, Fransche officieren, die de leiding der sultanstroepen hadden, zijn gesneveld. Vandaar in Frankrijk een drang, om rechtstreeks in de Marokkaansche zaken in te grijpen, maar hiervan wil sultan Moelei Hafid niet weten, die dan eerst recht vreest de ontevreden in den lande allen tegen hem in het harnas te jagen, hij wordt nu om zijn Fransche gezindheid reeds als „vijand van het volk” uitgekraten. Moeilijke positie voor den sultan, die in zijn hoofdstad belegerd is. Moeilijke positie voor de nieuwe Fransche regeering. Er schijnt echter wat ontspanning te komen.

DUITSCH KOLONIËN.

Een afdoende afdoening! Den 22en Febr. was de expeditie naar Ponape, waarover wij eenige bijzonder-

Hij bleef aan den oever, zag, hoe de golven al wilder over de steenen aan zijn voet sloegen, hoe de kleiige rand, die zoeven geschitterd had in de zonnestralen, verdwenen was onder den grijs-bruinen vloed en hij zag, hoe de bootjes eerst schijnbaar niet vooruitkwamen, maar toch, hoe ze langzaam kleiner werden; ook zag hij, dat de geleete rivier een ander aanzien kreeg — woest en donker werd ze. Reeds gleed een mist van regen als een waaierend gordijn over den anderen oever. De boomen daar werden kleurloos; 't werd alles tot een nevel — als de prauwen straks dien oever bereikten, zou l'-Indjilal dit van hier uit kunnen onderscheiden. Nu reeds zag hij ze beiden niet meer door den zwaren regen, die naderde. O! als zij nog maar behouden overkwamen! Hij kende de rivieren en de stroomen hier. Hij wist hoe ze verraderlijk in één oogenblik alles verwoesten konden, wat in hun bereik was, en hij wist ook wel, dat er geen sprake voor hem zelf was nu onder dien storm nog het water over te steken, ondanks zijn zwemkunst.

En hij wachtte, wachtte met de kalme gelatenheid zijn ras eigen, gezeten onder een struik, waar de regen nu tegen aan kletterde. Maar weldra moest hij ook hier vandaan, want de golven kwamen tot daar, het geheel vreedzame grasvlakketje, waar des morgens de zon in glorie geschenen had, werd bedekt door de woeste golven. l'-Indjilal trok zich terug in het bosch, de donkere woestenij, waar hij dagen met vrouw en zoons door was getrokken. De geluiden waren hier als samengedrongen. Het brullen der rivier, 't geschrei der blaren, 't gillen van den wind en takken, die krakend neerstortten, omringden hem. l'-Indjilal liet het alles over zich heen gaan. Allah was groot, Allah zou ook den storm doen bedaren, als zijn vrouw en zoons maar gered waren!

Inderdaad legde de storm zich ook na eenigen tijd. Kleine luchtschitteringen kringden door de dichte bladeren heen. Vogels begonnen te fluiten, te roepen, en opeens schitterde er een regendrop in de

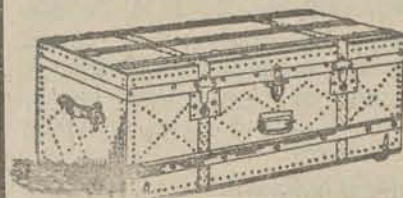
Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

W. POPPINK, ::: ::: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hufkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

N.V. THEOSOFISCHE UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ

AMSTELDIJK 79 * * * AMSTERDAM

THEOSOPHIA Theosofisch Maandblad onder redactie van Dr. J. W. BOISSEVAIN en E. WINDUST. - 19e Jaargang
Per jaargang van 12 afl. fr. p. p. binnenland f 5.—
Losse afleveringen " " " " " 0.70

NIEUW VERSCHENEN WERKEN:

- Dr. R. STEINER, Het Occultisme in korte trekken . . . . . ing. / 2.75
- D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, Bhagavad-Gita transcriptie (Sanskrit-tekst) 1.50
- A. BESANT, De opvoeding in het Licht der Theosofie 0.15
- Dr. R. STEINER, De opvoeding van het Kind 0.50
- ALAN LEO, Astrologie voor Iedereen 0.75
- A. E. THIERS, Leerboek der Astrologie I . . . . . 5.—

— Verkrijgbaar bij alle solide Boekhandelaren. —

RIPPEN

PIANOHANDEL
PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN   STEMMEN

VACANT

Een nieuw boek van de bekende schrijfster

NANNIE VAN WEHL

Deze maand verschijnt:

De kleinkinderen van Mevrouw Beukema

Een boek voor jonge dames van 16—18 jaar.

:- Met teekeningen van C. J. ROVERS :-

Prijs f 2.50. In prachtband f 2.90

heden mededeelden, afgeloopen. De geheele stam van de Dsjokatsj is gevangen genomen. 15 Belhamels zijn, volgens de krijgswet, gefusilleerd. De overige opstandelingen, 426 in getal, zijn naar Jap (de standplaats van den gouverneur der Duitse Karolinen), verbannen. Wij herinneren, dat bij 't uitbreken der onlusten het aantal der in verzet gekomenen als pl.m. 250 werd opgegeven.

* * *

Een uitvoerig verslag van den gouverneur van Daressalam geeft een overzicht van den in- en uitvoerhandel van Duitsch Oost-Afrika over 1909. Was 1908 een ongunstig jaar met een totaal-cijfer der handelsbeweging ad 36,7 miljoen M., in 1909 steeg dit tot bijna 47 miljoen. Dit wordt vooral toegeschreven aan de uitbreiding van de spoorwegen en 't-stoombootverkeer, en aan de vermeerderde belangstelling van Europeanen en inlanders tot ontwikkeling der verschillende cultures.

BELGISCH KONGO.

Volgens particuliere berichten, die van officieele zijde als niet ernstig worden weersproken, zou te Boma een complot zijn ontdekt. Het doel zou zijn geweest, de zwarte bevolking tot opstand te bewegen, de hooggeplaatste ambtenaren te doodden en de Europeanen te verdrijven. Bij onderzoek zijn wapenen, bommen en dynamiet gevonden. Van de eene zijde wordt van groote ongerustheid onder de blanke bevolking gesproken, van de andere elke grond van waarheid aan het gerucht ontzegd.

* * *

Een contract, gesloten tusschen den Belgischen staat en den heer Lever, de bekende directeur der Sunlight-zeepfabriek, die met een kapitaal van 25 miljoen frs. werkt, geeft hem 5 concessies in Arinyimi, Kasai en Kouango, te zamen 250 vierk. K.M. Hij zal daar fabrieken van palmolie oprichten, en, getrouw aan de philanthropische beginselen, die hij bij zijn werken toepast, zal hij tevens zorgen voor den aanleg van dorpen met scholen, hospitalen, goede wegen en spoorwegen. Het dagloon der inlanders zal minstens 25 centimes zijn (de speciale vermelding hiervan doet vermoeden, dat die som heel mooi wordt geacht; men zie ook bij de Portug. koloniën).

PORTUGEESCHE KOLONIËN.

De beschuldigingen van Engelsche zijde over toestanden van slavernij in de Portug. bezittingen van West-Afrika, hebben weerleggingen uitgelokt, o.a. in een artikel van P. Cultru in La Quinzaine Coloniale. Van de daarin voorkomende gegevens nemen wij het volgende over, maar teekenen er toch bij aan, dat een sterke beweging, die in Portugal ijvert tegen het achterlijke van de toestanden in die bezit-

zonneshijn en meerdere met hem, totdat het een geglim en geglim was in het vochtige bosch, alsof er lichten ontstoken waren.

Vorst l'-Indjilaf trad naar voren uit het dichte woud, een open plek tegemoet aan den waterkant, en hij zag, hoe de rivier nog wel buiten haar oevers, maar toch nu een kalm oppervlak was en met de hand boven de oogen keek hij uit naar de prauw die hem zou halen. Duidelijk was nu weer in de helderheid van den namiddag den anderen oever te zien, met zijn dicht geboomte; doch nergens was een prauw te bespeuren. Het was alles zoo kalm, zoo rustig om hem heen. Het was of het water geen storm kende, zachtjes kabbelde het tegen de blauwgrijzen steenen — maar 't was of de stulte l'-Indjilaf onrustig deed worden. Waarom kwam er toch geen prauw om hem te halen, waarom wuifden noch We-Mono, noch Rilongi, noch La-Parappa hem toe van den anderen oever? Hij zou hen toch best kunnen onderscheiden hier? Waarom was het zoo stil, zoo onheilspellend stil?

Was de tortelduif er nog?

Vorst l'-Indjilaf ging onder den boom staan waar hij eenige uren geleden de jongen uit had gehaald en wonderlijk! daar was geen nest, geen kroost, geen tortelduif! Was alles dan een droom geweest? of was de vogel een heilige? een walli, die zich in zijn leven vertoonde en tot hem sprak als hij dat noodig vond? En opeens flitste het door hem wat hij geroepen had: „Ik zal U, dat wat gij liefhebt, ontrekken! zooals gij mij mijn kinderen ontreemt!”

En mijn kinderen! zijn kinderen, zijn vrouw! Was het dat wat de tortelduif meende? Waren die hem ontnomen?! Neen, neen, dat kon niet, dat was niet zoo! Zij zouden straks verschijnen aan den anderen oever. Hij zou We-Mono's slank figuur zien als een klein poppetje tegen den zandigen oever, en zij zou wuiven met haar gelen patola en de prauw zou hem, vorst l'-Indjilaf, komen halen en overzetten, en straks als het avond was, zouden zij allen weer bij elkaar zijn. Hij en zijn vrouw en

zingen, speciaal tegen de pandelingschap op San Thomé en Prinseneiland, ronduit het ergerlijke ervan erkent. De levenswijze der zwarten komt, volgens Cultru, hierop neer. Opstaan bij zonsopgang. Om 6 uur begint de dagtaak. Om 8 uur ontbijt. Om 11½ u. tweede maaltijd en rust van 2 u. Daarna hervatten van den arbeid tot 6 uur. Om 9 uur slaaptijd. Op Zon- en feestdagen zijn de negers niet verplicht op een bepaald uur thuis te komen en kunnen zij naar welgevallen afleiding zoeken. Woning, kleeding, onderhoud komen voor rekening van den patroon, evenals geneeskundige verpleging. Lijfstraffen zijn bij de wet verboden. Behalve de uitkeeringen in natura, de reis- en overtochtscosten, krijgen de mannen ten minste 12.50 fr., de vrouwen 9 fr. per maand. Zij krijgen slechts de helft in handen, de rest wordt gestort in 't uitkeeringsfonds, zij ontvangen deze, als zij in hun land terugkeeren. (En hoe, indien zij daar niet terugkeeren?)

AMERIKAANSCH AANHOORIGHEDEN.

In het Pennsylvanisch geneeskundig genootsch. te Philadelphia heeft de president der Unie, Taft, een rede gehouden, waarin hij aan de Amerikaansche officieren van gezondheid den lof toezwaaid in den korten tijd, dat zij zich met de studie en behandeling van tropische ziekten bezighouden, meer ontdekkingen en genezingen te hebben tot stand gebracht, dan de Nederlandsche, Engelsche, Duitse en Belgische geneesheeren te zamen in hun strijd tegen de ziekten der warme luchtstreken.

Op Porto Rico, de Filippijnen, Goeam, Foetoeila (Samoa) en Hawai is de sterfte, sedert deze bemoeienissen, met 6 tot 14 per duizend afgenomen.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Jaarboek van het Mijnwezen.

De belangrijke inhoud van den 38sten jaargang van het Jaarboek van het mijnwezen in Ned.-Oost-Indië (wetenschappelijk gedeelte), bestaat uit de navolgende bijdragen:

Levensberichten van C. J. van Schelle en van H. Cool. — Bijdrage tot de geologische kennis van het eiland Lombok; tevens onderzoek naar artetisch water, door den mijnningenieur J. G. B. van Heek (met platen en kaart). — De zuidkust van Nieuw-Guinea, door den mijnningenieur O. G. Hildring (met kaarten). — Verslag van een onderzoek naar de uitbarstingen in 1904 op het vulkaan-eiland Roeang bij Tagoelandang (Sangi- en Talaoet-eilanden), door den mijnningenieur M. Koperberg (met kaart en platen). — Verslag omtrent een onderzoek naar den Semeroe, in verband met de ramp van Loemadjang,

zijn kinderen. O! 't was waar, een verstooten koning was hij. Hij had zijn volk verloren en zijn huis en hof, maar zijn vrouw en kinderen nog niet. O! het dwalen door woud en vlakte, de onzekere toekomst leek hem niet zoo smartelijk als gisteren, nu hij bedacht, dat zij straks weer allen bij elkaar zouden zijn. Een verstooten vorst, ja, maar toch nog met hen, met hen!

„Wam er nog geen prauw?”

Neen, altijd nog niet, en er wuifde nog geen geel zijden doek van den overkant en de rivier was kalm en stuwde haar golfjes in matte kabbeling voort.

Hij wachtte tot het daglicht in schittering faalde. Hij wachtte tot het geheel vergeleed en een roode gloed in de lucht begon te vlammen.

Hij wachtte tot de zon zonk. De stilte werd hem ondragelijk, veel erger, veel angstwekkender dan de storm hem was geweest in zijn geweld.

„Ik zal overzwemmen en hen zoeken”, zeide hij. „Ik zal alles doen wat ik kan en Allah zal mij helpen.”

Hij had gaarne wierook willen branden om den riviergeest gunstig te stemmen, maar die had hij niet. Allah's macht was groot, maar de Geest, die in de natuurkrachten huist, is ook machtig. Als de riviergeest hem niet goed gezind was, zou hij hem doen verongelukken. Daarom prevelde hij.

„Offeren kan ik U niets dan dit, mijn hoofddekkel, Geest van het water. Het is niet veel, maar neem mijn bede aan en laat mij behouden overkomen. Wees goed gestemd en help mij mijn reis te volbrengen en hen, die ik, arme koning, zoek, terug te vinden.”

Het water was één grijze golvende weg, toen l'-Indjilaf met ontdekt hoofd als een arme man, de rivier in ging. Geen zonneshittering, die zooveen nog gevonkt had, gleed er over; 't was al stil en het water was een zachte verschuiving van golf naar golf en in de boomen roerde het niet meer.

(Wordt vervolgd).

EVERSEN & Co.

Tasmanstraat 142-148.

Telefoon 1854. DEN HAAG.

STALHOUDERIJ.

:- Levering van maand-Équipages. :-

A. A. BOLT

CONFISEUR & PATISSIER

& HOFLEVERANCIER &

BANKAstraat 4f, 4c, 4d, 4e

's-GRAVENHAGE

***

ECHTE INDISCHE

SPEKKOEK

OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN”

HEULSTRAAT 19

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughtstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S,
INGEBOUWDE PIANO'S
ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f 5.— p.m. of f 50.— p. j. af.

VLEUGELS van f 8.— p.m. of f 80.— p. j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

Een flinke knevel

binnen 4 weken door gebruik van ééne dosis v. onze beroemde Kruidenbalsem.

Geheel nieuwe methode. Volkomen garantie. Geen succes, geld terug.

Ook uitstekend tegen kale vlekken en haaruitval.

Zending franco (geheim verpakt), na ontvangst van postwissel à f 0.75 (ook postz.), remb. f 0.90.

Bestelt ééne doos en de uitwerking zal u verbazen. Indien na gebruik het succes nog niet geheel bereikt is, dan leveren wij den Kruidenbalsem verder geheel gratis, totdat het succes volkomen verkregen is.

CHEM. LABORATORIUM „HOL ANDIË”, v.d. Duijnstraat 10, Rotterdam.

N.V. Electriche Drukkerij

„Luctor et Emergo”

&

Telefoon Intercomm. 4424

&

's-GRAVENHAGE

Amalia van Solmsstraat 2-4

door den mijningsingenieur Hugo Cool (met kaart en platen). — Zesde vervolg op de opgave van geschriften over de geologie, mineralogie, topographie en mijnbouw van Ned.-Oost-Indië, door dr. R. D. M. Verbeek.

Van denzelfden 38sten jaargang is mede verschenen het technisch en administratief gedeelte. Behalve het eigenlijke verslag van het mijnwezen over het jaar 1909, bevat dit gedeelte nog eenige korte opstellen; n.l.: Onderzoek van loodertsvoorkomen in Zuid-Lombok, door den mijningsingenieur J. G. B. van Heek. — Over het essaieeren van bullion-monsters in het laboratorium te Lebonog Donok, door den mijningsingenieur G. B. Hogenraad. — Verslag omtrent eene aardshuiving in de nabijheid van Pendjaloe (Residentie Cheribon), door den mijningsingenieur dr. J. K. van Gelder.

Handel en nijverheid in dienst der Zending.

De heer J. S. Dienske doet in het Maart-nummer van het Zendingstijdschrift De Macedoniër een middel aan de hand, dat een einde zou kunnen maken aan de chronische tekorten, waarmede de verschillende zendingscorporaties te worstelen hebben.

Hij stelt voor het oprichten eener Handelsvereniging, speciaal met het doel om de winst, die gemaakt wordt, uit te keeren aan de Zending. In grove trekken komt het plan, dat, mits met beleid ter hand genomen en goed georganiseerd, volgens den schr. voor uitvoering vatbaar is, op het volgende neer.

De Handelsvereniging is gevestigd in Nederland en stelt hoofdagenten aan in voornamelijk plaatsen op Java; het bestuur bestaat gedeeltelijk uit handeldmannen, financiers en vooraanstaande mannen in de zendingsbeweging. De Vereeniging koopt in Europa in, zoodanige handelsartikelen, die in Indië gangbaar zijn, en die thans door de zendelingen, doctoren enz. in Indië gekocht worden bij handelaren in de hoofdplaatsen. Men behoeft zich natuurlijk niet te beperken tot levering aan zendelingen en aan hen, die met de zending in verband staan, maar men kan ook verkoopen aan Europeanen, zoowel als aan Inlanders. De laatste worden dan ook meer onafhankelijk van de Chineesche kooplieden, die ze vaak uitmorgelen en uitsluitend er op bedacht zijn, om zoo hoog mogelijke winsten te maken.

Wanneer de zaak eenmaal geregeld is en opgang maakt, dan zou men kunnen overwegen om op elke Zendingspost een agent der Handelsvereniging aan te stellen, die zich speciaal zou te belasten hebben met den verkoop van allerlei artikelen aan de Inlanders (uitgezonderd natuurlijk artikelen, die voor hun geestelijk of lichamelijk welzijn nadeelig zijn), met het leeren aan de Inlanders van allerlei nuttige dingen om in hun onderhoud te voorzien, met het in cultuur brengen van gronden, die voor bebouwing geschikt zijn, met het verzenden naar Europa van zoodanige Indische producten, die in Europa verkocht kunnen worden, enz. enz.

Ook zou zulk een Handelsvereniging kunnen zorgen voor de passages van zendelingen en van verdere personen, die voor rekening der zending uitgaan of terugkomen.

Om tot de oprichting te geraken van zulk eene Vereeniging zou zich een Comité moeten vormen, dat bij zendingsvrienden sympathie voor het plan tracht te wekken en toezegging van financieelen en zedelijken stenn. Omtrent het benoemde bedrijfskapitaal, de manier van leenen en velerlei andere detailspunten kan dan nader overlegd worden.

Mochten er onder de lezers van het Koloniaal Weekblad personen zijn, die iets voor het denkbeeld van den heer J. S. Dienske voelen en met hem pogingen willen aanwenden om zulk een Handelsvereniging op te richten, laten zij zich dan tot den schrijver wenden: hij stelt zich gaarne disponibel voor het geven van nadere inlichtingen. Zijn adres is: Schoonebergerweg 92, Rotterdam.

Een Ned.-Indisch vegetarisch kookboek.

Mevr. Catenius—van der Meijden beschikt over de gave te schrijven over huishoudelijke onderwerpen, die zonder overdrijving „in een lang gevoelde behoefte” voorzien. Ook nu weder is van haar hand een werk verschenen, dat een eersteling op een bepaald gebied moet worden genoemd. De titel ervan luidt:

Visser's Nederlandsch-Indisch vegetarisch handboek, door Mevr. J. M. J. Catenius—van der Meijden. Welteyreden—Amersfoort, N.V. Boekhandel Visser en Co. 1911.

Wij kunnen als leek dit boek geen betere aanbeveling medegeven dan door de woorden van den oud-kapitein F. G. Th. Bosch tot de onze te maken, waar deze vegetariër in het vanwege den uitgever verspreide prospectus getuigt: „dat hij na luizage en degelijke kennismaking van het manuscript, waarvan zeer terecht het inleidend woord de

waarde aangeeft van den logischen gedachtengang bij de vegetarische voedingswijze, niet anders dan de samenstelster zijn eeresalut kan brengen voor haar uitstekend werk. Wat den inhoud van het boek aangaat, zoo komt het hem voor, dat de bereiding der door schrijfster zoo typisch genoemde „sambelans”, voor de Indische vegetarische tafel, een gelukkige uitvinding is, waardoor de voor maag en darmen zoo schadelijke echte sambelans, door iederen vegetariër zoo geschuwd, kunnen vervallen.”

De geëmployeerde bij de Java Suikerindustrie.

In No. 8 van Het Kol. Weekblad werd in de rubriek „Mededeelingen” bericht, dat vanwege de afdeling Informatiebureau een brochure is uitgegeven, getiteld: „De geëmployeerde bij de Java-Suikerindustrie.” Overzicht van den werkkring en vooruitzichten, benevens van de inrichtingen tot opleiding.

In deze rubriek willen wij even in het bijzonder de aandacht op die nuttige en praktische uitgave vestigen, welke onontbeerlijk is voor allen, die zich voor een betrekking in de suikerindustrie op Java wenschen te bekwamen. Samensteller is niemand minder dan de heer H. C. Prinsen Geerlig; men kan er dus op aan dat het boekje met **grote zaakkennis** is geschreven en niets over het hoofd is gezien, waarmede de a.s. employé zijn voordeel kan doen. (In een volgend blad komen wij hierop elders uitvoeriger terug.)

Neêrlands Indië.

De afleveringen van dit onder leiding van den heer H. Colijn *) uit te geven standaardwerk over Oost-Indië, volgen elkaar snel op. Thans heeft reeds de 5e afl. het licht gezien, evenals de vorige prachtig geïllustreerd. De heer T. J. Bezemer vervolgt daarin zijn beschouwingen over de Maatschappelijke toestanden, instellingen enz. der bewoners van de Indischen Archipel.

Katoen-cultuur in Palembang.

Aan het rapport van den tijdelijken ambtenaar voor de katoencultuur in Palembang ontleent No. 25 der Mededeelingen ter bevordering der katoencultuur in de Nederlandsche Koloniën het navolgende:

De katoencultuur in Palembang bevindt zich tot dusverre uitsluitend in handen van Inlanders, die hun product verkoopen aan kleinhandelaren in het binnenland, meestal hoofden of notabelen van de marga's (districten) of doesoens (kampongs), die in relatie staan met grotere — hoofdzakelijk Chineesche — firma's te Palembang, welke de ruwe katoen grootendeels naar Singapore verkoopen. Slechts 'n klein gedeelte wordt opgekocht door te Palembang gevestigde Europ. firma's, die de katoen ontpitten (ginnen) en in gezuiverden toestand naar Europa en elders exporteeren.

In den laatste tijd wordt nog al eens geklaagd over de in de zakken ruwe katoen voorkomende onreinheden. Het komt niet zelden voor, dat in de zakken katoen, steenen, kapokpitten, zand, drooge vruchtenomhulsels, bladeren, enz., worden aangetroffen. Vooral het product afkomstig uit de Rawas-en Moesi-streken, staat om zijn slechte hoedanigheden bekend. Niettegenstaande deze en dergelijke knoeierijen en het steeds slordiger oogsten**), is de prijs voor de ruwe Palembang-katoen in de laatste jaren steeds stijgende, zoodat reeds f 15 per pikol werd betaald. Wanneer echter te eniger tijd een daling in de prijzen mocht intréden, hetzij door grootere productie van andere landen (bijv. China) als anderszins, dan zal de handel in Palembang-katoen wellicht een donkere toekomst tegemoet gaan.

Voornamelijk in de maanden Febr., Maart en April worden kleine hoeveelheden gezuiverde katoen te Palembang te koop aangeboden, en nadat dit product nog eens (met de hand) gereinigd is, wordt het vooral naar Hamburg, Marseille, Liverpool en andere havens verscheept, waar het voor de textiel-industrie gebezigd wordt. In de Nederlandsche textiel-industrie schijnt de gezuiverde Palembang-katoen tot dusverre weinig of niet gebruikt te worden, van daar dat zij bijna uitsluitend naar buitenlandsche havens haar weg vindt. Dat Europa uitsluitend gezuiverde katoen koopt, vindt zijn oorzaak in het feit, dat de transportkosten van het ongezuiverde product de prijzen te zeer zouden drukken, doch vooral is dit het geval, omdat de ontpitting, in verband met de hoge werkloonen in Europa de fabrikanten te duur zou komen te staan. In Japan daarentegen, waar men over flinke en goedkoope

*) Als we ons niet vergissen is het de bekende controleur J. E. Jasper, aan wien, sedert de benoeming van den heer Colijn tot Minister van Oorlog, de hoofdleiding is opgedragen.

**) Het is dus ook hier dat zorgeloosheid van den inlander oorzaak is van de minderwaardigheid der producten des lands. Op Java bijv. dreigt de coprah-productie op de buitenlandsche markt om dezelfde reden haar goeden naam te verliezen, terwijl de vraag naar dat product steeds toeneemt!

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT,
Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.
LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.
Aanbevelend, v. ZEBEN.

Magazijn van HEERENHOEDEN en PELTERIJEN.
EDUARD PELGER,
PRINSESTRAAT 35, - 's-GRAVENHAGE.
TELEPHOON 3902.

A. SCHARENBERG,
HOFLEVERANCIER.
NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN
HUISHOUELIJK LUXE
TELEPH. INTERC. 2443.
HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

NEDERLANDSCHE VEGETARIËRSBOND.
Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:
HEEMRAADSIINGEL 217B :: ROTTERDAM,
waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.
LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS.
Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE” onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar. Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. — KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.
Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

VERKOOPHUIS
GROOT DEN HAAG
HERTOGINNELAAN 103
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.
Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.
DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND van 10—4 uur.

AFFIRMATIE
(LIJNEN EENER LEVENSBESCHOUWING)
DOOR G. KAPTEIJN-MUIJSKEN.
PRIJS f 2.90. IN ELKEN BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR.
„Een boek van karakter en van idealisme; een grondtrek er van is de oprechtheid. Het is een bezielend en geestrijk pleidooi voor de erkenning onzer geestelijke waarden, voor den geestelijken levensinhoud, waarvan het heil verwacht.”
Dr. J. D. BIERENS DE HAAN, in het „Tijdschrift voor Wijsbegeerte” van Juni 1908.
„Een boek dat licht brengt... dat een wonder voor ons verrichtte, een aangrijpend boek. Van uit het hooge standpunt, dat de schrijfster van „AFFIRMATIE” ons aanwijst, zien we alle draden, die de menschen spinnen, om daarlangs het hoogste te bereiken, ten slotte uitloopen in één richting.”
MARGARETHA MEIJBOOM, in „De Vrouw” van 25 Juli 1908.
„Het woord lag mij op de lippen: „Affirmatie, Affirmatie, ja, erkenning, bevestiging des levens. Goddank, het woord heeft geklonken: „Affirmatie”. Ik hoor het als een felle triomphante tegenspraak! Ik hoor het als een trompetstoot, ver klinkend in de serene kalme van een helderen dag.”
JOS. VAN VEEN, in „Recht door Zee” van September 1908.
„Een enkele maal gebeurt het, dat er plotseling een mooi woord, een tekenende uitdrukking wordt gevonden, die een menige verschijnselen, welke een gemeenschappelijk kenmerk bezitten, samenvat. Zoo heeft Mevr. KAPTEIJN-MUIJSKEN in een merkwaardig boek, waarop ik in verband met eenige andere werken terugkom, het woord „AFFIRMATIE” gebruikt, daarmee een naam gevende aan het zichtbaar streven, om overal weer regels op te stellen voor ons leven en vaste vormen te vinden voor onze waardebevestigingen... Er wordt gestreefd naar bevestiging en binding.”
R. CASIMIR, „De Ploeg”, Oktober 1909.
Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA's Boekhandel te Amsterdam.

werkkrachten beschikt, koopt men bij voorkeur de ongezuiverde katoen, die dan in groote in goed ingerichte ginnerijen gezuiverd wordt. Bovendien schijnt men in Japan machines te gebruiken, die het lint zeer weinig in waarde doen achteruitgaan.

Tegen een pensioenregeling.

In een vergadering van het Bestuur der Soekaboemische Landbouw-vereeninging is ter sprake gekomen het voorstel van het Hoofdbestuur van het Ned.-Indisch Landbouw-Syndicaat, betreffende een pensioen-regeling voor het personeel van alle cultures in Ned.-Indië. De heer K. A. R. Bossch sprak in die vergadering de volgende merkwaardige woorden.

„Mij wil het toeschijnen, dat al moge voor lagere categorieën van arbeiders, waaromtrent de practijk leert, dat zij niet voor zichzelf zorgen, een pensioenregeling gewenscht zijn, de administrateurs en employés bij de cultures en bij de nijverheid haar niet noodig hebben. Komt er voor dezen eene pensioenregeling, dan gaan velen allicht denken, laten wij er maar op los leven, er wordt toch voor onzen ouden dag gezorgd. Zoo kweekt eene pensioenregeling onmondige wezens en allicht gaat daarbij ook de prikkel, om zich in te spannen en uit eigen kracht voor zichzelf te zorgen mede verloren. In beginsel vind ik dus eene pensioenregeling voor meer ontwikkelde menschen niet aanbevelenswaardig.”

Hetgeen door dien heer en door anderen nog in het midden werd gebracht omtrent deze veelbesproken aangelegenheid, kan men vinden in Af. I van den 3den jaargang der Publicaties van het Nederl.-Indisch Landbouw-Syndicaat. (Niet in den handel, doch te raadplegen in de Koloniale Bibliotheek, v. Galenstraat, Den Haag).

Het Europeesche leven op Java.

In handig zakformaat is bij J. H. de Bussy te Amsterdam een boekje verschenen, getiteld: Het Europeesche leven op Java. Losse schetsen ten dienste van hen, die naar Java gaan.

Met de ongenoemde schrijfster, die aan haar werkje geen wetenschappelijke waarde wil zien toegekend, zijn wij van oordeel, dat zij, die voornemens zijn zich op Java te vestigen, allicht in het boekje wenken zullen vinden, die voor hen van eenig practisch nut zullen blijken te zijn.

Echter... is, zooals we zeiden, het formaat handig, de indeeling van den tekst is dat allesbehalve. In één adem, als 't ware, heeft de schrijfster de 150 blz. tekst afgeschreven, nergens is een rustpunt te bespeuren, zelfs van een verdeling in hoofdstukken is geen sprake, zoodat dan ook het op den titel uitgedrukte „losse schetsen” allerminst gewettigd schijnt.

Staatsrecht van Ned.-Indië.

Van het bekende werk van Mr. Ph. Kleintjes: Het staatsrecht van Ned.-Indië is, bij J. H. de Bussy te Amsterdam, een tweede herziene en bijgewerkte uitgave verschenen (d. w. z. van het Eerste deel; het Tweede zal, volgens een ons door den schrijver welwillend verstrekte inlichting, eerst over eenige maanden volgen).

Goede wijn behoeft geen krans! Het feit, dat Mr. Kleintjes' werk zich een plaats heeft veroverd en deze weet te handhaven naast het standaardwerk van Mr. de Louter: De staatsinstellingen van Ned.-Indië, spreekt voldoende voor de degelijkheid van bewerking.

Weekblad voor Indië.

Met betrekking op Indië bevat No. 42 van het Weekblad voor Indië de volgende bijdragen: Spoorwegplannen in Midden-Java, door Later. — De jongste aardschuivingen in West-Java (met afb.) — Het einde van een gevallen grootheid (n.l. van den gewezen radja van Boni, Lapawawoi), door Makassar (met afb.). — Indische penkrassen, door Ofoei. (De schrijver richt in deze penkras o.m. zijn pijlen op de groote meerderheid der Indische dames die nog altijd haar plicht van moederschap, juist voor het intiemste gedeelte, „op baboes schuiven uit ellendige gemakzucht en uit gebrek aan besef van verantwoordelijkheid.”)

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 10: Vezelcongres te Soerabaja. Litteratuurberichten: De katoenkultuur in de Portugeesche koloniën. — Vergunningen tot mijnbouwkundige opsporingen in Ned.-Indië. — Debitrecht op tabak in Nederland. — Aanvulling begroting Suriname. — Kultuurberichten (De uitvoer van copra van Java. — Het boschwezen in Suriname. — De bacovencrisis in Suriname). — Kleine mededeelingen (Havenverbetering van Tandjong-Priok. — Havenplannen voor Curaçao). — Financiële berichten en verslagen. — Nieuwe maatschappijen, benevens de overige wekelijksche rubrieken.

Ten slotte: No. 10 van **Eigen Haard** slot van het geïllustreerde opstel van den heer P. A. F. Blom, over „Feesten bij de Atjehers”.

In de **Ingenieur** (Nr. 10) Mededeelingen over eenige Nederlandsch-Indische havens, door L. Valk en A. J. Dijkstra.

Deel LIX (1e Stuk) der Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, bevat een studie van den heer J. P. Talens, Zending-leeraar, getiteld: **Een en ander over het Talaoetsch**. Medegedeeld door Dr. N. Adriani.

Erratum.

In het vorig overzicht lieten wij de Redactie van „De Banier” zeggen, dat de heer v. Hinloopen Labberton „als bekend „filosoof” zich niet ontzien heeft enz.” Voor filosoof dient natuurlijk te worden gelezen: „theosoof.”

Leeszaal HEULSTRAAT 17.

DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië, en Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Sumatrapost t/m 14 Febr. '11.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 15 Febr. '11.

De Locomotief t/m 14 Febr. '11.

De Sumatrabode t/m 17 Febr. '11.

Tjahaja Sumatra t/m 16 Febr. '11.

Ned.-Ind. Effectenblad Nos. 12 en 13.

De Indische Mercur No. 11.

De Banier No. 6.

Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw.

Kort Verslag 2e Kamer St.-G.

Tijdschrift der Mij. v. Nijverheid. Jan- en Febr.-afl.

Publicaties v/h. N.-I. Landbouw-Synd. No. 25 en 26.

Algemeen Syndicaat voor Suikerfabrikanten in Ned.-

Indië: Handelingen van het Negende Congres,

(1911), eerste gedeelte Praeadviezen.

Archief voor de Suiker-Industrie in Ned.-Indië. No.

12 (1910), No. 1 t/m 6 (1911).

Bijblad tot idem N°. 50 t/m 52.

Cultuurgids No. 24.

MEDEDEELINGEN.

Van de Afdeling Leiden:

Verslag van het in de afdeling verrichtte gedurende 1 Januari 1910 tot 1 Januari 1911.

Konden wij in het vorige verslag melding maken van een toenemenden bloei onzer afdeling, aangenaam is het ons ook nu te kunnen mededeelen, dat wij in het afgelopen jaar eveneens niet zonder succes werkzaam zijn geweest.

Vooreerst valt te wijzen op de door onze afdeling te samen met de Leidsche Kunstvereening georganiseerde tentoonstelling van voorwerpen van Makassarischen oorsprong, toebehoorende aan den Controleur B. B., Tideman. Deze van den 1en Kerstdag 1909 tot en met den 11en Januari 1910 gehouden expositie, mocht zich niet alleen door belangstelling kenmerken, en zulks niet het minst op den avond, dat de eigenaar dier goederen zich welwillend beschikbaar had gesteld om daarover eene causerie te houden; doch had ook dat gevolg, dat verscheidene bezoekers zich als nieuwe leden aanmeldden.

Indisch Restaurant

Vereeniging OOST EN WEST.

LAAN VAN MEERDERVOORT 195

TELEPHOON No. 2655.

INDISCHE KOKKIE

PLAT DU JOUR f1.—

DINERS van f1.50

UITZENDING van DINERS

- en allerlei SCHOTELS.

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
 NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
 TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
 GEDEELTELIJK INSTALLEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENSTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
 Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Voor den Handel en Industrie.

Indien U nog niet is geabonneerd, gelieve dan uw bedrijf (voor het desbetreffend vakblad) en adres op te geven. Zonder twijfel zal U zich abonneren. Proefnr. wordt gratis gezonden.

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden en Industrieelen Middenstand,

verschijnt in 4 verschillende edities.

Amsterdam - Amstel 18.

Gemeubileerd Huis

in DUINOORD (DEN HAAG) te huur. Zeer geschikt voor Indische familie met verlof.

Huurprijs f 720 per jaar.

Te bevragen: N. LOEB, Noordeinde 109,
 DEN HAAG.

Verschenen de DERDE DRUK van:

De Africhting van den Politiehond, den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING

DOOR

M. KESSLER.

Bekroond met den Eersten Prijs op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA”, - gehouden van 22-24 April 1910 te AMSTERDAM.

1e Druk December 1908
 Prijs geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijs geb. f1.25
 3e Druk April 1910

UITGAVE DER N. V. ELECTRISCHE
 DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO”
 DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424.

Voorts werd voortgegaan met krachtig te propageeren, zoodat het ons mocht gelukken aan onze afdeling 36 nieuwe leden toe te voegen. Wel is waar verloren wij, door overlijden, bedanken en vertrek naar elders, wederom andere leden, doch dit aantal (24) was gelukkig geringer, dan dat der nieuw toegetreden. In stede van 104 leden, zooals op 1 Januari 1910, zou onze afdeling derhalve op 1 Januari 1911 hebben moeten bestaan uit 116 leden (waaronder 1 donateur). Daar echter inmiddels een Studenten-afdeling onzer Vereeniging was opgericht, moesten wij haar een 68-tal afstaan; een verlies wel is waar voor onze afdeling, doch wederom een voordeel voor onze zusterafdeling, zoodat het voornoemde getal van 116 tot 48 moet worden teruggebracht.

De financiële toestand is niet ongunstig; een vrij belangrijk bedrag kon op nieuwe rekening worden overgebracht.

Leiden, 28 Februari 1911.

E. RIJKE, Secretaris.

Geldelijke verantwoording over het jaar 1910.

BATEN.

Saldo vorig jaar	f 85.48
Rente 1909	3.20
Geïnde contributiën 1910	215.00
Idem van J. Oberman	2.50
Van den Penningm. Kunstvereen. uitg.	
Makass. Tentoonstelling	30.00
Van Hoofdbestuur Den Haag tegemoetk. uitg. Makass. Tentoonstelling	25.00
	f 361.18

LASTEN.

Aan Penningm. Hoofdbest., Den Haag	
Contr. v. 114 leden à f 0.75	
Waaronder contributie v. Prof. de Groot over de jaren 1910 t/m 1914 5 x 0.75	f 89.25
Vergadering Februari	2.50
Looper voor innen Contributie	10.90
Assurantie Makass. tentoonstelling	2.30
Reclamebord tentoonstelling	1.00
Uitgaven voor Mak. id.	40.15
Id. voor Mak. id.	23.99½
Secretaris Mr. Rijke gedane uitgaven	10.00
Penningm. Haag H.vlijtentoonst. Schev.	10.00
Penningm. Haag Oranjekruis	10.00
Secret. Mr. Rijke voor ged. uitg.	10.00
Idem voor inkoop boekjes Onze West	5.00
Diverse porti	2.08½
Saldo in kas voor volgend jaar	144.00
	f 361.18

Leiden, 1 Januari 1911.

P. E. SCHOTEL, Penningm.

Van de Vereeniging „Moederland en Koloniën”:

Door het uittreden van den voorzitter, generaal J. W. Stenfort, die verzocht had niet herkozen te worden, en het bedanken van de hh. C. G. van Baerle en A. S. Carpentier Alting, is, na de plaats gehad hebbende verkiezingen, het bestuur thans aldus samengesteld: voorzitter de hr. J. E. de Meijer; onder-voorzitter de hr. J. P. van Rossum; redacteur de hr. Mr. R. Tj. Mees; secretaris de hr. G. Nypels, en de hh. Mr. W. C. Berkhout, Mr. A. van Gennep; B. M. Goslings; J. E. Jasper en J. M. Pijnacker Hordijk.

Het secretariaat is gevestigd: Willem de Zwijgerlaan 5, den Haag.

Van het Indisch Genootschap:

Algemeene Vergadering op Dinsdag 21 Maart 1911, des avonds te acht uren, in het lokaal van het Genootschap, van Galenstraat 14.

Onderwerp van behandeling: Het middelbaar onderwijs in Ned.-Indië.

In te leiden door den heer Dr. H. Tjeenk Wilink, te Laren.

Naamlijst van nieuw toegetr. Leden.

Maart 1911.

	Contributie.
P. J. J. Jonas van 's Heer Arendskerke, firma Jonas en Kruseman, A'dam,	f 5.00
Firma P. v. Leeuwen en Boomkamp, A'dam,	5.00
M. Vierhout, oud-Hoofd-red. v/d Loc., A'dam	5.00
W. Weenink, Kapt. Infant., Assen	2.00
W. Karbaat, onderwijzer, Beemster,	2.50
H. J. H. Bockmeulen, gep. Onderw. 1e kl. 's-Hage	2.00
H. Wamsteeker, Kant. Chef P. en T. Nj-I., 's-Hage	2.00
Mevr. C. de Nerée van Babberich tot Babberich, geb. van Houten, 's-Hage	2.50
T. E. R. G. Arnold, Techn. Stud.,	2.00
J. van Hengel, gep. Resident,	2.00
J. Postma, Schoolopz. distr. Gouda,	2.50
A. H. v. Maastricht, Kapt.kw.m. O.-I.L.	2.00
M. A. Pont, Luit.-kwartm. O.-I. L.,	2.50
D. Hunink, Adj. Comm. t. Secr., Hengelo	2.00
Teddo Mos, Cand. Gemeente Secr.,	2.00
M. F. Dijkers, Kampen	2.00
R. C. C. van Hasselt,	2.00
Prof. Dr. J. J. Hartman, Leiden	2.00
C. F. H. Dumont, Leeraar,	2.00
J. N. van der Reijden, particulier,	2.00
F. W. M. Griethuijzen, Ind. Stud.,	2.50
J. H. Müller, oud-Luit. Inf. O.-I. L., m.v. Maastricht,	2.50
G. F. B. Watrin, Kapt. Inf. O.-I. L., m.v. Nijmegen,	2.50
J. C. C. Nijland, Gep. Luit.-Kol. Inf. O.-I. O., Rotterdam,	2.00
J. Bommezijn, Student, Rolduc,	2.00
Mevr. E. Ten Cate Fennema, Sneek,	2.00
P. J. Asjes, Med. Stud., Overveen	2.00
F. Fontein, penn. v/d Vereeniging Volksonderwijs, Harlingen,	2.00
Mr. Dr. E. van Ketwich Verschuur, Zwolle	2.00
J. H. Faber,	2.00
W. G. Stroband, Ambt. ter Secret., Buitenz.	5.00

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 10 Februari 1911. No. 12.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan G. P. Snel, H. L. R. Schilling; C. J. A. L. T. Hijé; W. J. Ketjen en A. E. Dumas.

Ontslagen: op verzoek eervol M. C. Wardenaar; A. F. D. Burger; J. W. Simon.

Benoemd: tot onderwijzeres 2e kl. Mevr. M. H. L. Keus—Gerth van Wijk, tot tijdelijk commies J. F. W. Sebo; tot posthouder in de res. Riouw en Onderh. de gepasporteerde sergeant H. O. van den Tillaard.

Gesteld: ter beschikking van den Directeur van B. B., N. W. van der Hoeven en geplaatst te Koe-does.

Geplaatst: in het gouv. Sumatra's Westkust de controleur H. P. Schouten.

Tijdelijk belast: met de functie van civiel gezaghebber in de res. Tapanoeli de 2e luitenant W. A. Laverman.

Ontheven: eervol van hare werkzaamstelling als onderwijzers te Soerabaja Mej. D. Grünberg; te Toe-loengagoeng Mej. J. A. Hofland.

Overgeplaatst: naar Bangkalan de onderwijzeres, Mej. J. Helder; naar Soerabaja Mej. G. P. G. van Vliegen; naar Buitenzorg de onderwijzer W. van Twisk; naar Tjitjalengka de id. K. Hoving; naar Tasikmalaja de id. W. Staal.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als hulponderwijzeres te Tjibadak Mevr. A. N. van Kesteren—Dinger; te Toe-loengagoeng Mej. B. F. van der Hart.

Geplaatst: bij den dienst der in- en uitvoerrechten: te Batavia J. E. Dambrink; te Soerabaja W. E. Kroesen; te Medan J. H. A. Nagel; te Makassar A. T. H. M. van Wijk Werneke; te Batavia A. F. Rijken; te Belawan G. A. Kessing; te Batavia A. L. Hartwig; te Soerabaja G. A. Gallas.

Militair Departement.

Bevorderd: tot kolonel bij het wapen der inf. de luit-kolonels J. van Swieten en C. Smith; tot majoor de kapitein J. J. Romswinkel; tot kapitein de 1e luit. H. Gramberg; tot 1e luitenant bij het wapen der genie de 2e luit. G. S. Reeman.

Uit de Javasche Courant van 14 Februari 1911. No. 13.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den secretaris van Ternate, E. Dhomen.

Ontslagen: op verzoek eervol R. J. Maas; A. L. C. van Helle; Mej. A. C. Maier; F. P. Lavalette en W. A. L. J. de Jonker.

Benoemd: tot tolmeester te Semarang J. R. Bastiaans; tot controleur R. A. M. Mooij; tot commies te Soerabaja Ch. L. de Gosse; te Pamakasan F. A. Paulus; tot hulpprediker te Elat (Kei-eilanden) J. A. Meijer; tot lid van den gewestelijken raad van Cheribon H. F. V. Lesueur en A. Braam; tot kapt. der Chineezers te Timor Lajj Soen Long.

Ontslagen: op verzoek eervol de luit. der Chineezers te Makassar Auw Tjong Sinang.

Bevorderd: tot 1en klerk J. G. Hogendorp.

Ontheven: eervol, wegens ziekte, van de functie van civiel gezaghebber Ph. J. R. Hamel.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als onderwijzeres te Djatiroto Mej. J. C. H. Wolterbeek Muller.

Overgeplaatst: naar Saparoea de onderwijzer A. C. Korpershoek van der Kooy.

Belast: met het beheer over het boschdistrict Kedoed-Jogjakarta de houtvester P. J. Hommes; van Rembang en Blora Dr. L. A. G. Hissink; van Z.-Soerabaja E. P. Scheltema Beduin.

Militair Departement.

Verleend: elf maanden verlof aan den 1en luit. der artillerie R. N. Haremaker; een jaar aan den opzichter Ch. H. J. Hezemans.

Ontslagen: de kapitein-kwartiermeester A. H. J. G. P. Scheepens.

Benoemd: tot adjudant van den commandant der 1e mil. afd. op Java, de 1e luit. J. W. Ebbink; en eervol ontheven uit die functie de kapitein L. B. van Staden ten Brink.

Overgeplaatst: naar Tjimahi de dirig. officier van gezondh. P. van Vliet; bij het 12e bat. de kapitein L. B. van Staden ten Brink; bij het 1e depôt-bat. de kapitein L. J. A. Holle; bij het 3e idem de kapitein G. J. L. Beekman Lapré; bij het 3e bat. de kapitein H. B. Townsend; naar Batavia de 1e luit.-kwartierm. H. J. E. Dekker; naar Tjimahi de id. H. J. C. Wolff.

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & Cie.,

BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

Brengt een bezoek aan

BOEATAN

Heulstraat 19, Den Haag.

R. PEUKERT

FIRMA F. HINTZE

KUNST-EN IVOORDRAAIER

SPUISTRAAT 60 DEN HAAG

SPECIALITEIT IN ZELF VERVAARDIGDE NATUUR BARNSTEENEN SIGAREN- EN SIGARETTENPIJPEN

RUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN HOUTEN PIJPEN

WANDELSTOKKEN.

REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOKKEN, WAAIERS.

Weekblad voor Indië.

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

VACANT

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereeniging „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handtekening:

Woonplaats:

** Bij de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar

a. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn,
door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

b. Onze Oost II:

Iets over den Inlander en zijn Zieleven,
door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

c. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25.

d. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar.

Vereeniging OOST en WEST Afdeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 195, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 16.

Geg. Wachtm. O.-I. L., 34 jaar oud, voor geld-incasseer-werk, magazijns-knecht, portier, enz.

Eene Dame, weduwe (Duitsche), voor waarnemen van een huishouden, ook genegen bij weduwnaar met kinderen.

Twee Dames voor het maken van uitzetten.

Een jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dame voor vioollessen ook aan eerstbeginnenden.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche taal en conversatielessen.

Een Heer en eene Dame voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Drie jonge meisjes die als kinderjuffrouw naar Java willen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitse en Engelsche taal; hoofdaete middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Eene Dame en een Heer voor zanglessen.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Twee bekwamelinnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene dame op leeftijd, nog flink voor waarnemen huishouden of gezelschap bij oud heer of dame.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Eene jonge dame voor Gouvernante naar Indië; heeft L. en H. acte en acte Fransch.

Een geg. korp.-schrijver voor adm. betrekking.

Eene baboe beschikbaar voor de de terugreis naar Indië.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indië voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 195 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid. Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleen.